

АЗАМАТТАРДЫ САЙЛАУШЫЛАР ТІЗІМДЕРІНЕ ЕНГІЗУ ТУРАЛЫ

2026 жылғы 29 қарашада Қазақстан Республикасының мәслихаттары депутаттарының кезектен тыс сайлауы өтеді.

Сайлаушылардың тізімдерін тұрғылықты жері бойынша тиісті жергілікті атқарушы орган жасайды.

Сайлаушылар тізімдеріне дауыс беру күніне он сегіз жасқа толған, белсенді сайлау құқығына ие және тұрғылықты жері бойынша сайлау округінің тиісті сайлау учаскелері аумағында тіркелген Қазақстан Республикасының азаматтары енгізіледі.

Уақытша тіркелген азаматтар сайлаушылар тізімдеріне жергілікті атқарушы органға берген олардың өтініші негізінде дауыс беру күніне дейін **отыз күннен кешіктірмей**, яғни **2026 жылғы 29 қазанға** дейін енгізіледі.

Әкімдік азаматты ол дауыс беретін сайлау учаскесінің сайлаушылар тізіміне енгізуді және оны тіркелген жері бойынша сайлаушылар тізімінен шығаруды ұйымдастырады.

Азамат тек бір ғана сайлаушылар тізіміне енгізіле алады.

2026 жылғы 13 қарашадан бастап сайлаушыларға нақты сайлау учаскесіндегі сайлаушылар тізіміндегі немесе тиісті әкімдіктің колл-орталығы арқылы өзі туралы деректерді тексеру мүмкіндігі беріледі.

Алматы қаласы аумақтық сайлау комиссиясы.

ҰЛЫҚ МЕЙРАМ

ЕЛДІК РУХТЫҢ МЕРЕКЕСІ

Алматылықтар Республика күнін қалай атап өтеді?

Буыл Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне 35 жыл толады. Ал Тәуелсіз еліміздің дербес дамуына құқықтық негіз қалаған тарихи құжат – Мемлекеттік егемендік туралы декларацияның жарияланғанына 36 жыл толып отыр. 1990 жылы 25 қазанда жарияланған Тәуелсіздік декларациясы халқымыздың дербестікке деген ұмтылысын айқындап берді. Сол үшін де бұл маңызды дата ел тарихынан айрықша орын алады.

Сүйікті қаламыз үшін де атаулы мерекенің тарихи мәні айрықша. Тәуелсіздік декларациясы қабылданған қала ретінде де Алматы егемендіктің бастауы, тәуелсіздіктің алтын бесігі саналады. Республика күніне орай Алматыда қала тұрғындары мен қонақтарына арналған мәдени-бұқаралық, спорттық және танымдық іс-шаралар ұйымдастырылады.

Мерекелік бағдарлама аясында концерт, музей және кітап көрмесі, дөңгелек үстел, спорттық жарыс, зияткерлік ойын, байқау, танымал тұлғалармен кездесу, флешмоб пен жастар акциясы өтеді. Сондай-ақ, «Таза Қазақстан» республикалық акциясы аясында сенбілік өткізу жоспарланған.

Шаһарда айтулы датаға арналған іс-шаралар басталып кетті. Бүгін Республика сарайында мерекелік кеш

өтеді, ал сағат 18.30-да «Алатау» дәстүрлі өнер театрында «Егемен ел – еңселі ел» атты концерттік бағдарлама ұсынылады.

25 қазанда «Медеу» спорт кешенінде Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Туын көтеру рәсімі өтеді. Ұлттық мерекенің негізгі мәдени бағдарламаларының бірі сол күні Абай алаңында ұйымдастырылмақ. Кешке дейін жалғасатын ашық аспан астындағы концертте танымал өнерпаздар өнер көрсетеді.

Қала аудандары да мерекелік көңіл күйге бөленіп үлгерді. Түрксіб ауданындағы №6 Оқушылар үйінде және Әуезов ауданындағы «Нархоз» университетінде концерттік бағдарламалар өтті. Наурызбай ауданындағы Оқушылардың инновациялық шығармашылық орталығында да мерекелік концерт ұйымдастырылды.

Ал бүгін Жетісу ауданындағы Мәдениет үйінде және Медеу ауданындағы Жамбыл атындағы Қазақ мемлекеттік филармониясында салтанатты іс-шаралар өтпек. Ал 24 қазанда «Алатау» дәстүрлі өнер театрында мерекелік концерт жоспарланған.

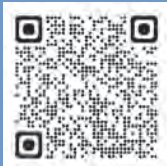
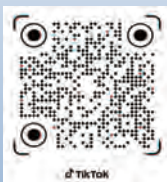
Мегаполистері мәдени іс-шаралар легі мұнымен шектелмейді. 20–25 қазан аралығында Мемлекеттік академиялық қуыршақ театрында IV халықаралық «Almaty Puppet Festival – 2026» фестивалі өтеді. Сондай-ақ, 10–25 қазан аралығында жалпықалалық «Оқитын ұлт – озық ұлт» акциясы ұйымдастырылып, тұрғындардың кітап оқуға деген қызығушылығын арттыруға басымдық беріледі.

Ұлттық мерекенің мазмұны Алматы шеңберінен де асып отыр. 21–29 қазан аралығында «Алматы әуендері» шығармашылық ұжымының «Сазген сазы» фольклорлық-этнографиялық ансамблі Италияның Рим және Флоренция қалаларында концерт береді. Өнер ұжымы шетелдік көрерменге қазақтың дәстүрлі музыкасы мен ұлттық өнерін таныстырады.

(Мерекеге арналған материалдарды ішкі беттерден оқи аласыздар).

Дана САДЫРҚАН.

БІЗДІ ӘЛЕУМЕТТІК ЖЕЛІЛЕРДЕН ОҚЫҢЫЗ:

ТӘУЕЛСІЗДІККЕ ЖЕТЕЛЕГЕН ТАҢДАУ

25 қазан – Қазақстанның тәуелсіз мемлекетке айналу жолындағы саяси таңдауын айқындаған күн. 1990 жылы қабылданған Мемлекеттік егемендік туралы декларация еліміздің дербес дамуына құқықтық негіз қалады. Содан бері Республика күнінің мерекелік күнтізбедегі орны бірнеше рет өзгерді. Алдымен ұлттық мереке болып бекітілді. Кейін мемлекеттік мереке санатына ауыстырылды. Ал 2009 жылы мерекелер қатарынан алынып, 2022 жылы қайта оралды. Мұндай өзгерістер мемлекеттің өз тарихына, егемендік ұғымына және қоғамға ұсынылатын ортақ құндылықтарға деген көзқарасының өзгергенін көрсетеді.

Декларациядан ұлттық мерекеге дейін

1990 жылғы 25 қазанда Қазақ КСР Жоғарғы Кеңесі Мемлекеттік егемендік туралы декларация қабылдады. Құжатта республиканың аумағының тұтастығы, заңдарының үстемдігі, дербес бюджеті мен азаматтығы, халықаралық қатынастарға өз атынан қатысу құқығы жарияланды. Сол кездегі саяси жағдайды ескерсек, бұл Кеңес Одағы құрамынан бірден шығу туралы шешім емес еді. Дегенмен, Қазақстанның болашақта тәуелсіз мемлекет ретінде дамуына жол ашқан маңызды саяси қадам болды.

Декларацияның тарихи маңызы оның мазмұнымен ғана шектелмейді. Бұл құжат Қазақстанның одақтың орталығымен қарым-қатынасын жаңа негізде құруға ұмтылысын көрсетті. Республика өз аумағындағы саяси, экономикалық және әлеуметтік мәселелерді дербес шешуге құқылы екенін мәлімдеді. Осылайша Қазақстан алғаш рет мемлекеттік мүддені жеке айқындайтын саяси субъект ретінде таныла бастады.

1991 жылғы 16 желтоқсанда қабылданған мемлекеттік тәуелсіздік туралы конституциялық заң осы бағытты толық аяқтады. Сондықтан Республика күні мен Тәуелсіздік күнін бір-біріне қарсы қою дұрыс емес. 25 қазан – егемендікке бет бұрған саяси таңдаудың күні. Ал 16 желтоқсан – сол таңдаудың заң жүзінде толық жүзеге асқан күні. Бірі – Тәуелсіздікке жолды ашса, екіншісі – Қазақстанның дербес мемлекет ретінде құрылғанын бекітті.

Республика күнінің алғашқы мәртебесі 1995 жылы айқындалды. Сол жылы 25 қазан ұлттық мереке болып жарияланды.

Бұл – Тәуелсіздіктің алғашқы кезеңіндегі заңды шешім еді. Жаңа мемлекет өзінің саяси бастауын, тарихи негізін және азаматтарын біріктіретін ортақ күндерді қалыптастыруы қажет болды. Республика күні осы міндетті атқарған негізгі мерекелердің біріне айналды.

2001 жылы қабылданған «Қазақстан Республикасындағы мерекелер туралы» заң бойынша Республика күні ұлттық мереке мәртебесінен мемлекеттік мереке санатына ауыстырылды. Бұл заңдық өзгеріс оның саяси салмағын біршама төмендетті. Соған қарамастан, 25 қазан ел күнтізбесіндегі маңызды күн ретінде сақталды. Алайда, уақыт өте келе мерекенің Мемлекеттік егемендік туралы декларациямен байланысы қоғамға жеткілікті түсіндірілмеді. Нәтижесінде оның тарихи мазмұны көмескіленіп, көпшілік үшін кезекті демалыс күніне айнала бастады.

2009 жылғы 22 сәуірде мерекелер туралы заңға тағы өзгеріс енгізілді. Республика күні мерекелер тізімінен алынып, 25 қазан жұмыс күніне айналды. Сол заңмен Конституция күніне ұлттық мереке мәртебесі берілді. Заң мәтінінде Республика күнінен бас тартудың саяси себебі түсіндірілмеді. Дегенмен, бұл шешім сол кезеңдегі мемлекеттік мерекелердің маңызын қайта реттеумен байланысты болғанын аңғаруға болады.

Ол кезде Тәуелсіздік күні мемлекеттің басты мерекесі ретінде орнықты. Республика күні мазмұны жағынан оны қайталайтын дата ретінде қабылданған болуы мүмкін. Мемлекеттік идеологияда тәуелсіздікке бастар саяси үдерістен гөрі оның қорытындысына басымдық берілді. Алайда, мұндай көзқарас егемендікке алып келген тарихи жолдың бір маңызды кезеңін қоғамдық жадтан шет қалдырды.

Өйткені, тәуелсіздік бір күнде пайда болған жоқ. Оған Желтоқсан оқиғасы, ұлттық сананың өсуі, қоғамдық қозғалыстар, егемендік туралы пікірталастар және Жоғарғы Кеңестің шешімдері жол ашты.

Тарихи сананың жаңғыруы

Соңғы жылдары Республика күніне деген көзқарас өзгерді. Ұлытауда өткен Ұлттық құрылтайдың алғашқы отырысында Президент Қасым-Жомарт Тоқаев мерекеге ұлттық мәртебені қайтаруды ұсынды. Мемлекет басшысы 25 қазанды Қазақстанның мемлекеттілікке бағытталған тарихи қадамының нышаны ретінде бағалады. Сол жылғы 29 қыркүйекте заңға өзгеріс енгізіліп, Республика күні ұлттық мереке болып қайта бекітілді.

Бұл шешімді бұрынғы мерекені күнтізбеге қайтару деп қана түсінуге болмайды. Оның қабылданған уақытына назар аударған жөн. 2022 жылы Қазақстан күрделі қоғамдық-саяси кезеңнен өтіп, елде конституциялық реформалар басталды. Мемлекет пен қоғам арасындағы байланысты жаңарту, әділеттілік, азаматтардың саяси қатысуы және мемлекеттік институттардың жауапкершілігі алдыңғы қатарға шықты. Осындай жағдайда Республика күнінің оралуы мемлекеттіліктің бастауын жаңаша пайымдауға мүмкіндік берді.

Осы орайда саясаттанушы Нұрболат Нышанбаев Республика күнінің мәні тарихи санамен ғана емес, азаматтық жауапкершілікпен де байланысты екенін айтады.

– Республика күні – Қазақстан тарихындағы аса маңызды белестердің бірі. 1990 жылғы 25 қазанда Мемлекеттік егемендік туралы декларацияның қабылдануы еліміздің дербес мемлекет ретінде қалыптасуына жол ашты. Бұл құжат Қазақстанның өз болашағын өзі айқындауға, ұлттық мүддесін қорғауға және тәуелсіз даму бағытын таңдауға негіз болды. Сондықтан Республика күні – жәй ғана мерекелік дата емес, елдігіміздің бастауы мен мемлекеттілігіміздің мәнін еске салатын тарихи күн.

Менің ойымша, Республика күнінің басты маңызы – тәуелсіздіктің қадірін

түсініп, оны нығайту жауапкершілігін сезінуде. Мемлекеттің қуаты тек экономикалық көрсеткіштермен немесе халықаралық аренадағы беделімен өлшенбейді. Ол азаматтардың бірлігіне, білімді әрі бәсекеге қабілетті мемлекет ретінде дамытуға үлес қосы. Республика күні – өткенге тағзым, бүгінге жауапкершілік және болашаққа сенім білдіретін мереке, – дейді саясаттанушы Нұрболат Нышанбаев.

Бүгінгі ұрпақтың міндеті – ата-бабадан қалған тарихи мұраны құрметтеп қана қоймай, Қазақстанды әділетті, білімді әрі бәсекеге қабілетті мемлекет ретінде дамытуға үлес қосы. Республика күні – өткенге тағзым, бүгінге жауапкершілік және болашаққа сенім білдіретін мереке, – дейді саясаттанушы Нұрболат Нышанбаев.

25 қазанда қоғам егемендік ұғымының қазіргі мазмұны туралы ойлануы керек. Бүгінгі егемендік мемлекеттік шекара мен рәміздерден ғана тұрмайды. Ол дербес шешім қабылдайтын мемлекеттік институттарды, заңға бағынатын билікті, қуатты экономиканы, ұлттық ақпарат кеңістігін және өз құқығы мен міндетін білетін азаматты қажет етеді. Бұл тұрғыдан Республика күні өткенді еске алатын ғана емес, мемлекеттің бүгінгі жағдайын бағалайтын күнге айналуы тиіс.

Сонымен қатар, Республика күні мемлекет дайын күйінде берілмейтінін көрсетеді. Мемлекеттілік күн сайын заңға құрметпен, адал еңбекпен, қоғамдық келісіммен және азаматтық жауапкершілікпен нығаяды. Сондықтан 25 қазанның саяси мәні оның мерекелік мәртебесінде емес, халық пен мемлекетті ортақ мақсатқа біріктіретін мазмұнында жатыр.

Қорыта айтқанда, Республика күнінің оралуы тарихи әділеттілікті қалпына келтірген шешім болды. Ендігі міндет мерекені шынайы азаматтық мазмұнмен толықтыру. Сонда ғана бұл күн тәуелсіздіктің қадірін түсіндіретін және қоғамның ел болашағына деген ортақ жауапкершілігін күшейтетін саяси дәстүрге айналады.

Пердехан ШӘМШИЕВ,
«Алматы ақшамының» сарапшысы.

КЕЛЕШЕККЕ БАҒДАР СІЛТЕГЕН ЕҢБЕК

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың ой-толғамдарын жинақтаған «Әділетті қоғамға – шыншыл сөз» атты еңбек көптен бері зиялы қауым ортасында, түрлі қоғамдық топтар арасында кеңінен талқыланып келеді. Бұл кітапта Қасым-Жомарт Кемелұлының «Әділетті Қазақстан» құру идеясына негіз болған әр кезеңдегі соны пікірлері, түйінді тұжырымдары біріктірілген. Аталмыш еңбек арқылы қазіргі ауқымды реформалардың түпкілікті мәні мен маңызын түсінуге болады. Таза да қауіпсіз, заң мен тәртіп салтанат құрған қоғам қалыптастыруды көздеген қайраткердің ой-идеялары бүгінде білім беру ұйымдарында да талқылануда.

Осы мәселелер М.Мақатаев атындағы №140 гимназияда өткен «Білім мен ғылым – ел дамуының негізі» тақырыбындағы сараптамалық кеңесте кеңінен сөз болып, онда Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың «Әділетті қоғамға – шыншыл сөз» атты кітабы талқыланды. Кездесу барысында білім беру саласының қазіргі жағдайы, ғылым мен мектеп тәжірибесінің өзара байланысы, педагогтің кәсіби дамуы және цифрлық технологиялардың білім беру үдерісіндегі орны әңгіме өзегіне айналды. Сараптамалық кеңестің негізгі ерекшелігі білім беру мәселелерін бір ғана қырынан қарастырмай, оны ғылыммен, педагогтің кәсіби ізденісімен және заманауи технологиялармен сабақтастыра талқылауында болды.

Бұл күні Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың

«Әділетті қоғамға – шыншыл сөз» кітабын талқылауға Қазақстанның Еңбек Ері Аягүл Төреқызы, тіл жанащыры Асылы Осман, ғалымдар Асқарбек Құсайынов, Қайыркен Құдайбергенқызы, Бекзада Шакизадақызы, Еділ Ноянұлы, Гүлжан Өмірзаққызы, Роза Шәріпқызы, Алматы қаласы Білім басқармасы басшысының орынбасары Гүлнар Нұрланқызы, ҚББЖТҒӨО басшысы Дәурен Наурызбайұлы, әдіскер Шапағат Мырзахметова, Бостандық ауданы Білім бөлімінің басшысы Айгүл Жұмабекқызы қатысты.

Кеңесті Қазақстанның еңбек сіңірген ұстазы Сәния Өскенбайқызы ашып, білім беру саласындағы өзекті мәселелерді талқылаудың маңыздылығына тоқталып өтті. Ал сараптамалық кеңестің спикері, «Құрмет» орденінің иегері, педагог-шебер Сафура Сәлімбайқызы кездесу барысын жүйелі жүргізіп, шақырылған қонақтардың ой-пікірлерін ортақ арнаға тоғыстырды. Осылайша «Білім мен ғылым – ел дамуының негізі» тақырыбындағы сараптамалық кеңес білім беру саласындағы өзгерістерді талқылаумен қатар, тәжірибе мен ғылыми ойды тоғыстыра түсті. Жиналғандар ел Президенті кітабын талдау арқылы білімнің қоғам дамуындағы орнын, ғылымның ел болашағына ықпалын және педагог мамандығының қазіргі жауапкершілігін кеңінен саралады. Сондай-ақ, заманауи білім беру үдерісі, педагогтердің зерттеушілік әлеуеті, ғылым мен мектеп тәжірибесінің сабақтастығы секілді маңызды бағыттар да кеңінен қамтылды.

Сонымен қатар, жиын барысында бүгінгі білім беру жүйесіндегі ең өзекті тақырыптардың бірі жасанды интеллект пен цифрлық технологиялардың мүмкіндіктері де назардан тыс қалмады. Өйткені, жасанды интеллект білім беру үдерісін біртіндеп еніп жатқан кезеңде мұғалім үшін басты мәселе технологияны қолданудың өзі емес, оны қандай мақсатта және қан-

дай жауапкершілікпен пайдалану керектігі. Цифрлық құралдар сабақ дайындауды жеңілдетіп, қосымша материалдар әзірлеуге, оқушының қызығушылығын арттыруға мүмкіндік бергенімен, мұғалімнің кәсіби пайымын алмастыра алмайды. Сондықтан жаңа технологияларды білім сапасын арттыруға бағытталған құрал ретінде пайдалану, оның мүмкіндігі мен шектеуін түсіну қазіргі педагогке қойылатын маңызды талаптардың бірі. Сараптамалық кеңестегі пікірлердің өзегінде де осы мәселе жатты. Заманауи мектепке технологияны меңгерген ғана емес, ғылыми ойлайтын, зерттей алатын, жаңалықты саралап, оны педагогикалық мақсатқа сай қолдана білетін мұғалім қажет.

Қазіргі мұғалімнің міндеті тек дайын білімді оқушыға жеткізумен шектелмейді. Педагог өз пәнін терең меңгерумен қатар, зерттеу жүргізіп, жаңа әдістерді тәжірибеге енгізіп, оқушының сыни ойлау қабілетін дамытуға бағытталған тәсілдерді меңгеруі ауадай қажет. Осы тұрғыдан алғанда мектеп пен ғылыми орта арасындағы байланысты нығайту білім сапасын арттырудың маңызды тетіктерінің бірі екені анық. Сондықтан мұндай кездесулер тәжірибелі мамандар мен жас педагогтер арасында кәсіби пікір алмасуға мүмкіндік береді.

Жиын соңында гимназияның «Еркем-ай» би тобы, «Бабалар сазы» ансамблі, «Берекет» хоры және жас мамандар тобы өнер көрсетіп, қонақтарға өз өнерлерін ұсынды. Бұл – білім ордасындағы оқу мен тәрбие жұмысының өзара сабақтастығын көрсететін маңызды тұс. Өйткені, заманауи мектептің міндеті тек академиялық білім берумен шектелмей, оқушының шығармашылық қабілетін, мәдени танымын және ұлттық құндылықтарға құрметін қалыптастыруды да қамтиды.

КОНФЕРЕНЦИЯ

Республика күні қарсаңында Алматыдағы Достық үйінде ғылыми-тәжірибелік конференция өтті. Жиында 1990 жылғы 25 қазанда қабылданған Тәуелсіздік декларациясының мәні мен маңызы талқыланды.

Басқосуға мемлекеттік органдардың өкілдері, ғалымдар, қоғам қайраткерлері мен ардагерлер қатысып, егемендіктің құқықтық негіздері, ұлттық бірлік, экономикалық тұрақтылық және адам капиталының дамуы жөнінде пікір алмасты.

Алматы қаласы әкімінің орынбасары Абзал Нүкенұлы егемендіктің тарихи маңызына тоқталып, мемлекеттілікті нығайтуда заңгерлердің еңбегі зор екенін атап өтті.

– Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев айтқандай, егемендік – ата-бабаларымыздың ұлттық мүдде жолындағы өшпес ерлігінің айқын көрінісі. Биыл еліміздің тәуелсіздік алғанына 35 жыл толады. Осы жолдағы басты қағидаттардың бірі – ел бірлігі мен ішкі ынтымақ. Тәуелсіз мемлекеттің экономикалық тұрақтылығы шағын және орта бизнестің, жалпы кәсіпкерлік белсенділіктің дамуымен тікелей байланысты, – деді ол.

Алматы қалалық Ардагерлер кеңесінің төрағасы, саясаттану ғылымының докторы Ақан Бижанов мемлекеттік егемендік туралы декларацияда тәуелсіз Қазақстанның қалыптасуына негіз болған басты қағидаттар көрініс тапқанын айтты. Олардың қатарында аумақтық тұтастықты сақтау, тәуелсіздікті нығайту, ішкі және сыртқы саясатты дербес жүргізу, қорғаныс жүйесін қалыптастыру, ұлттық валюта

енгізу және дипломатиялық корпус құру секілді маңызды бағыттар бар. Кейін осы қағидаттар тәуелсіз мемлекеттің құқықтық негіздерін қалыптастыруға ықпал етті.

Қазақстанның тәуелсіздік жолындағы тарихи қадамдарын саясаттану ғылымының докторы, Қазақстанның Еңбек Ері, академик Асқар Жұмаділдаев та атап өтті. Ғалымның айтуынша, мемлекеттілікті қалыптастырудың өзіндік шарттары бар, ал тәуелсіздік туралы декларация солардың негізгі бастауларының бірі саналады.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің профессоры, заң ғылымдарының докторы, Қазақстан Республикасы Ұлттық заң академиясының академигі Алуа Ибраева мемлекеттік егемендік туралы декларацияның құқықтық мәнін түсіндірді.

– Заң тұрғысынан алғанда, декларация – мемлекеттің негізгі ұстанымдары мен мақсаттарын жариялайтын, кейінгі құқықтық құжаттарға негіз болатын маңызды акт. Бұл болашақта заңдар мен өзге де құқықтық құжаттарда бекітілетін негізгі идеялардың жиынтығы. Сондықтан Республика күні – мемлекеттілігіміздің қалыптасу жолындағы маңызды кезеңді еске алатын күн, – деді Алуа Ибраева.

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің ұстазы, профессор Жомарт Симтиковтің пікірінше, бүгінгі қоғамның күн тәртібінде тұрған өзекті мәселелердің қатарында азаматтардың әл-ауқатын арттыру, отбасының жағдайына жауапкершілікпен қарау, саяси жаңғыру және болашақ алдындағы міндеттерді орындау бар. Ал әлеуметтік

әділеттілік пен адам капиталына инвестиция салу – мемлекеттің ұзақ мерзімді дамуының маңызды шарты. Әсіресе, отбасының әл-ауқатына көңіл бөлу, қоғамдағы өзара сенімді нығайту және заңға құрметпен қарау тұрақты дамудың негізі екенін жеткізді.

Конференцияда айтылған пікірлер Республика күнінің тарихи оқиғаны еске алумен ғана шектелмейтінін көрсетті. Бұл – елдің егемендікке ұмтылысын айқындаған, мемлекеттіліктің негізін қалаған құндылықтарды ұлықтайтын мереке. Оның мәні тәуелсіздіктің тарихи алғышарттарын түсінумен қатар, бүгінгі қоғамның ортақ міндеттерін айқындауда жатыр.

Дана САДЫРҚАН.
Сурет: С.СЕРІКБАЙҰЛЫ.

ДОС-МҰҚАСАН

Аңыздарға арналған арт-нысан

Алматыда аты аңызға айналған «Дос-Мұқасан» тобына арналған арт-инсталляция ашылды.

Жаңа арт-нысан Абай даңғылы мен Сәтбаев көшесінің арасындағы жаңартылған Масанчи көшесінде орнатылды. Оның салтанатты ашылуына «Дос-Мұқасан» тобының қатысушылары, қала әкімдігі мен зиялы қауым өкілдері, қала тұрғындары мен жастар қатысты. Іс-шара барысында арнайы музыкалық бағдарлама ұйымдастырылды. «Дос-Мұқасан» тобының танымал әндерін Satbayev University студенттік филармониясының Meir BAND ансамблі орындады.

Инсталляция әйгілі музыкалық ұжым мүшелерінің жиынтық көркем бейнесін сипаттайды. Композиция металдан авторлық ерекше техникамен жасалған. Құрылымның биіктігі – 1,8 метр, ені – 3,5 метр. Арт-нысанның басты ерекшелігі – интерактивті аудиожүйе. Арнайы батырманы басу арқылы кез келген адам «Дос-Мұқасан» тобының танымал әндерін тыңдай алады. Осылайша инсталляция қала кеңістігін көркемдейтін нысан ғана емес, ашық аспан астындағы өзіндік музыкалық алаңға айналды.

Инсталляция орнатылатын орын музыкалық ұжымның Алматымен тығыз байланысты тарихи ескеріле отырып таңдалған. 1967 жылы Қазақ политехникалық институтының студенттері До-

сым Сүлеев, Мұрат Құсайынов, Қамит Санбаев және Александр Литвинов вокалды-аспаптық ансамбль құрды. Кейін бұл ұжым Қазақстандағы ең танымал музыкалық топтардың біріне айналды.

– Инсталляцияны орнату Масанчи көшесін көркейту тұжырымдамасы аясында қарастырылған. Мұнда қала мәдениеті мен шығармашылығына басымдық берілген гастрономиялық кеңістік қалыптасып жатыр. Жаңа арт-нысан жаңартылған көшенің көрікті орындарының біріне айналып, отандық музыка тарихы мен оның Алматымен байланысын еске салады, – дейді Қоғамдық кеңістіктерді дамыту басқармасының өкілдері.

Еске салайық, биыл қала күніне орай Алматыда Масанчи көшесінің Сәтбаев көшесінен Абай даңғылына дейінгі бөлігінде жаңа гастрономиялық аумағы ашылды. Жаңартылған аумақта жүргіншілерге арналған кең тротуар мен веложол қарастырылған. Көше көркейтіліп, көгалдандырылды. Сондай-ақ, қоғамдық тамақтану орындарына арналған жазғы алаңдарға арнайы орын бөлінді. Жаңа кеңістік қала тұрғындары мен туристердің серуендеп, демалуына және Алматының гастрономиялық мәдениетімен жақынырақ танысуына мүмкіндік береді.

Дос ОРЫНБЕКҰЛЫ.
Сурет: Қайрат ҚОНЫСБАЕВ.

«КІТАП ОҚИТЫН ҰЛТ»

Мың жас – бір мақсат

Республика күні қарсаңында Алматыдағы Астана алаңында мың жастың басын қосқан «Егемендік – Елдік бастауы» атты флешмоб өтті. Іс-шара кітап оқуды насихаттауға, әдебиетке және ұлттық құндылықтарға деген қызығушылықты арттыруға арналды. Бұл туралы Алматы қаласы Жастар саясаты басқармасының өкілдері хабарлады.

Акция барысында бес қатысушы әдеби шығармаларды таныстырып, сол туындылардан үзінділер мен дәйексөздер оқыды. Ұйымдастырушылар осылайша өскелең ұрпаққа білім мен тәрбие берудегі кітаптың маңызына назар аударуды мақсат етті.

Бастама Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев айқындаған кітап оқитын ұлт қалыптастыру міндеттерімен, сондай-ақ жауапты әрі білімді азаматтарды тәрбиелеуді көздейтін «Адал азамат» тұжырымдамасының қағидаттарымен үндеседі.

Алматыда бұл бағыттағы жұмыс қала әкімі Дархан Сатыбалды айқындаған басымдықтармен де байланысты. Олардың қатарында жастар бастамаларын қолдау, білім сапасын арттыру және алматылық жастардың өзін-өзі дамытуына жағдай жасау бар.

Бұған қоса, «Оқитын ұлт» жалпыұлттық марафоны аясында қалалық чемпионат өтті. Байқауды Алматы қаласы Жастар саясаты басқармасының қолдауымен Skill All қысқа мерзімді курстардың жобалық кеңсесі ұйымдастырды. Қатысушыларға төрт шығарманың бірі таңдау ұсынылды. Олар: Сайын Мұратбековтің «Жусан иісі», Олжас Сүлейменовтің «А3 и Я», Мари Фавероның «Алтын Орда. Дала империясы әлемді қалай өзгертті»

және Арман Әлменбеттің «Тергеуші» шығармалары.

Таңдаған шығармасы негізінде олар ұзақтығы 1-3 минут болатын бейнерецензия дайындау қажет болды. Қатысушылар шығарманың негізгі ойын ашып мәтіннен кемінде екі мысал келтіріп, тұжырымын ортаға салуға тиіс.

Байқауға қатысу үшін тіркеліп, Instagram желісінде кітаптың атауы мен #oqitynult хэштегі көрсетілген жазба жариялау, содан кейін дәл осы хэштегпен бейнеролик жүктеу қажет.

Жұмыс төрт өлшем бойынша бағаланады: шығарманың мазмұнын түсіну, ойды дәлелдеу сапасы, дербес пайым жасау, баяндаудың логикасы мен анықтығы. Ең жоғары баға – 100 ұпай.

Байқаудың жүлде қоры – 400 мың теңге. Өтінім қабылдау 19 қазанда аяқталды. 20–22 қазан аралығында қазылар алқасы ұсынылған жұмыстарды бағалайды. Ал 23 қазанда жеңімпаздарды марапаттау рәсімі өтеді.

Флешмоб пен әдеби чемпионат Алматыдағы Республика күнін мерекелеу бағдарламасына енді. Екі іс-шара да кітап оқу мәдениетін дамытуға, жастардың әдебиетке қызығушылығын арттыруға және алматылық жастарды білім беру мен қоғамдық жобаларға тартуға бағытталған.

Гүлжанат СЕМБАЕВА.

ДӨҢГЕЛЕК ҮСТЕЛ

ӨТКЕНГЕ – ҚҰРМЕТ, БОЛАШАҚҚА – СЕНІМ

Алматы қаласындағы республикалық Достық үйінде Республика күніне орай «Мемлекеттік егемендік туралы» декларациясынан Қазақстан Халық Кеңесіне дейінгі жол» тақырыбында «дөңгелек үстел» өтті. Іс-шара Қазақстанның мемлекеттілігі мен Тәуелсіздігінің маңызын дәріптеу, ұлттық бірегейлікті нығайту, патриоттық рухты көтеру, қоғамдық келісім мен жалпыұлттық бірлікті насихаттау, сондай-ақ еліміздің тарихи жетістіктері мен жарқын болашағын айшықтау мақсатында ұйымдастырылды.

«Дөңгелек үстелге» Республика күні мен Қазақстанның мемлекеттік егемендігі тарихының қалыптасу кезеңдеріне тікелей қатысы бар, елдің тәуелсіздік жолындағы тарихи үдерістердің куәгерлері болған мемлекет және қоғам қайраткерлері арнайы шақырылды. Қазақстан Халық кеңесінің мүшелері де «дөңгелек үстелге» қатысты. Тарихи кезеңдерге куә болған және қоғамдық өмірге белсене араласқан тұлғалардың бас қосуы егемендік идеясының қалыптасу жолын, оның ел тарихындағы орнын және қазіргі Қазақстанның дамуындағы маңызын кеңінен зерделеуге жол ашты. Ел тарихының маңызды кезеңдеріне қатысы бар тұлғалардың тәжірибесі мен пайымдарын бүгінгі ұрпаққа жеткізу, тарихи жадыны сақтау және мемлекеттілік құндылықтарының мәнін тереңірек түсіндіру кездесудің басты ерекшелігі болды.

Кездесу барысында Қазақстанның егемендікке қол жеткізу жолындағы тарихи белестері мен мемлекеттіліктің қалыптасу кезеңдері талқыланды. Атап айтқанда, 1990 жылғы 25 қазанда қабылданған «Қазақ КСР-інің мемлекеттік егемендігі туралы декларацияның» тарихи маңызына назар аударылды. Бұл құжат Қазақстанның дербес мемлекет ретінде қалыптасуына негіз қалаған маңызды саяси-құқықтық қадамдардың бірі болды.

Жиында сөз сөйлеген Халық қаһарманы, генерал-полковник, мемлекет қайраткері Сәт Бесімбайұлы Тоқпақбаев Қазақстанның мемлекеттілік қалыптасу тарихы мен тәуелсіздік жылдарындағы даму жолының маңызына тоқталды. Ол егемендіктің ел өміріндегі айрықша орнын, мемлекеттің тәуелсіздігін нығайтудағы тарихи шешімдердің мәнін және ел болашағы үшін жауапкершіліктің маңыздылығын сөз етті. Сондай-ақ, жас ұрпаққа тәуелсіздіктің қадірін түсіндіру, олардың бойында елге деген сүйіспеншілік пен азаматтық жауапкершілікті қалыптастыру мемлекеттілікті нығайтудың маңызды бағыттарының бірі болып табылады.

КЕЗДЕСУ

Тағылым сабақтастығы

Еліміз үшін 25 қазан орны ерекше айтулы күн. Бұл күн – Қазақстанның егемендік жолындағы маңызды белестерін айқындады. Мереке қарсаңында Бостандық ауданындағы №63 жалпы білім беретін мектепте Республика күніне орай мерекелік іс-шара ұйымдастырылды. Тарихи күннің мәнін жас ұрпаққа кеңінен түсіндіруді мақсат еткен басқосу үш бөлімді қамтыды.

Аталмыш кешке Бостандық ауданындағы мектептердің оқушылары, мектеп директорлары, тәрбие ісі жөніндегі орынбасарлар мен аудандық білім бөлімінің өкілдері қатысты. Мерекелік кеш оқушылардың шығармашылық көрмесімен басталды. Жиынның құрметті қонағы – белгілі тарихшы, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті «Қазақстан тарихы кафедрасының» қауымдастырылған профессоры, тарих ғылымдарының кандидаты Еділ Ноянов болды. Кеште оқушылар Отан, туған жер және ел тарихы тақырыбындағы өлеңдерін оқып, ән шырқап, би биледі. Қолдарына Көк Ту ұстаған оқушылар мен қонақтар ортақ мерекелік көңіл күй қалыптастырып, елдіктің мәнін сезінді.

«Бұл іс-шараға ауданымыздағы мектептердің өкілдерін арнайы шақырдық. Республика күнін бірге атап өтумен қатар, балалардың ел тарихына қызығушылығын арттыруды көздедік. Оқушылар сахнада өнер көрсетіп қана қоймай, тәуелсіздікке бастар тарихи жол туралы түсінігін кеңейтіп, өз еліне деген мақтаныш сезімін тереңдете алады, – деді мектеп директоры Жанат Жұрымбаева.

Тарихшы Еділ Ноянов 1990 жылғы 25 қазанда қабылданған Қазақ КСР-нің мемлекеттік егемендігі

Мемлекет және қоғам қайраткері, Қ. И. Сәтбаев атындағы қазақ ҰТЗУ ректорлар кеңесінің құрметті мүшесі, ұлт жанашыры генерал-лейтенант Әділ Шаяхметұлы Шаяхметов Республика күніне арнайы салтанатты түрде өткен «Мемлекеттік егемендік туралы» декларациясынан Қазақстан халық кеңесіне дейінгі жол» дөңгелек үстелге қатысқан зиялы қауымды, мемлекет және қоғам қайраткерлерін, жас қоғам белсенділерін зор ықыласымен құттықтады. Әскери, арнайы салаларының белгілі қаламгері Достық үйі ұжымына «Дәуір тұлғалары» кітабын сыйға тартты. Туындыда Егемен Қазақстанның көрнекті қайраткерлері, белгілі академиктер, ұстаздар туралы, олардың өмір жолдары баян етіледі.

Полиция генерал-лейтенанты, заң ғылымдарының кандидаты, мемлекет және қоғам қайраткері Алик Жатқамбайұлы өз сөзінде заң үстемдігі, қоғамдық тәртіп пен тұрақтылықтың мемлекет дамуындағы маңызы туралы ой қозғады. Мемлекеттіліктің беріктігі тарихи құжаттармен ғана емес, заң талаптарын сақтау, азаматтардың құқықтары мен міндеттерін түсіну және қоғамдағы өзара сенімді нығайту арқылы да айқындалады. Осы тұрғыдан алғанда, азаматтық жауапкершілік пен қоғамдық келісім елдің тұрақты дамуының маңызды алғышарттары болып саналады.

Еліміздегі қоғамдық келісім мен ұлттық бірлік мемлекеттік егемендіктің маңызды құндылықтарымен тығыз байланысты. Этномәдени бірлестіктердің мәдени мұраны сақтау, дәстүрлерді дәріптеу және ұрпақтар сабақтастығын қамтамасыз ету бағытындағы қызметі қоғамның рухани тұтастығын нығайтуға үлес қосады. Ал жастардың тарихи санасын қалыптастыру мен азаматтық белсенділігін арттыру ел болашағына деген жауапкершілікті күшейтеді.

Республика күні – Қазақстанның егемендік жолын-

дағы тарихи таңдауын еске алып қана қоймай, мемлекеттіліктің мәнін, тәуелсіздіктің құндылығын және қоғам бірлігінің маңызын терең түсінуге мүмкіндік беретін мереке. Осыған орай ұйымдастырылған «дөңгелек үстел» тарихи жадыны жаңғыртуға, ел дамуының маңызды кезеңдерін пайымдауға және өткен мен бүгіннің арасындағы сабақтастықты талқылауға арналған мазмұнды алаң болды.

Егемендік декларациясынан бастау алған тарихи жол Қазақстанның тәуелсіз мемлекет ретінде қалыптасуымен жалғасып, бүгінгі қоғамдық даму үдерістерінде өз маңызын сақтап келеді. Тарихқа құрмет, ұлттық құндылықтарға адалдық және ортақ болашақ үшін жауапкершілік – мемлекеттілікті нығайту мен жалпыұлттық бірлікті сақтаудың маңызды негіздері.

Осындай мазмұнды кездесулер мен дөңгелек үстелдердің өскелең ұрпақ үшін маңызы зор. Ел тарихының белестерінен өткен, тәуелсіздіктің қалыптасу кезеңдерін көрген мемлекет және қоғам қайраткерлерінің, тәжірибелі тұлғалардың жастармен ой бөлісуі, өмірлік тәжірибесімен бөлісіп, елдік пен бірліктің қадірін жеткізуі – тәрбиелік мәні жоғары іс. Мұндай жүздесулер жас ұрпақтың тарихи санасын қалыптастырып, туған елге деген сүйіспеншілігін арттыруға, азаматтық ұстанымы мен жауапкершілігін нығайтуға ықпал етеді. Өйткені, тәуелсіздікті сақтау мен ел болашағын қалыптастыру – бүгінгі ұрпаққа аманат. Сондықтан тарихи жадыны жаңғыртып, аға буынның өнегесін жастарға жеткізетін осындай іс-шараларды тұрақты түрде өткізу маңызды.

Н.АЛЬТЕКОВА,
Алматы қаласындағы республикалық
Достық үйінің басшысы.

«БАУЫРСАҚ FEST 2026»

Ұлттық дәмді ұлықтаған күн

Алматыдағы «Сарыарқа» саябағында бауырсақтың иісі аңқып, мерекелік көңіл күй орнады. Мұнда ұлттық тағамды ұлықтап, қазақтың дастарқан мәдениетін дәріптеуді мақсат еткен «Бауырсақ Fest 2026» фестивалі өтті. Быыл үшінші рет республикалық, сегізінші рет қалалық деңгейде ұйымдастырылған іс-шараға колледж педагогтері, студенттер, еңбек ардагерлері мен қала тұрғындары жиналды.

«Бауырсақ Fest 2026» фестивалін Алматы технологиялық колледжі қалалық Білім басқармасы мен Әуезов ауданы әкімдігінің қолдауымен ұйымдастырды. Іс-шара Аспаздар халықаралық күніне орай және Республика күні қарсаңында өтті.

Іс-шараның ашылуында Алматы технологиялық колледжінің директоры Ерулан Қарағұлов бауырсақтың мәдени мәніне тоқталды. Оның айтуынша, бұл тағам түркі халықтарының ортақ құндылықтарын, үлкенге құрмет пен қонаққа деген ықыласты танытады. Ал осындай фестивальдер сол дәстүрді кейінгі буынға жеткізуге мүмкіндік береді.

Фестивальдің негізгі мақсаты – ұлттық аспаздық дәстүрді сақтау, оны кеңінен насихаттау және аспаз мамандығының беделін арттыру. Осы орайда қатысушыларға бауырсақ әзірлеу шеберлігін көрсетуге мүмкіндік берілді. Байқау «Классикалық бауырсақ», «Ши бауырсақ», «Авторлық бауырсақ» және «Art-стол» атты төрт номинация бойынша ұйымдастырылды.

Байқау қорытындысы бойынша «Классикалық бауырсақ» номинациясында Алматы технологиялық колледжінің педагогі Қалықбай Ажар Мұқанқызы үздік атанды. «Авторлық бауырсақ» номинациясында Алматы экономикалық колледжінің өкілі Сәкен Әсем Мұратқызы жеңіске жетті. «Art-стол» номинациясында Алматы технологиялық-қаржы және инновациялық-техникалық колледжінің педагогі Дүйсенұлы Дарханның жұмысы жоғары бағаланды. Ал «Ши бауырсақ» номинациясы бойынша Айгүл Сыдықова жеңімпаз атанды.

Фестивальге Алматы колледждерінен 100-ден астам педагог пен 200-ге жуық студент қатысты. Фестиваль тек аспаздар арасындағы жарыспен шектелген жоқ. Мерекелік концерттік бағдарлама іс-шараның мазмұнын толықтырып, ұлттық тағам мен мәдениеттің өзара байланысын көрсетті. Қатысушылар мен қонақтар үшін бұл күн тәжірибе алмасып, дәстүр туралы ой бөлісетін ортаға айналды.

Рая ЕСКЕНДІР.

Аяжан СЕРІКҚЫЗЫ

ҚАЙЫРЫМДЫ ҚАЛА

«АЯЛАНЫҢ» мейірім алаңы

Мереке қарсаңында Алматыдағы «Аяла» әлеуметтік орталығында ерекше мерекелік іс-шара өтті. Аталған орталықта бүгінде 230-дан астам аз қамтылған жандар тіркелген. Орталықтың басты мақсаты – осы жандардың өмір сүру сапасын жақсартып, қоғамның толыққанды мүшесі ретінде бейімделуіне жағдай жасау.

Мерекелік бағдарлама Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Әнұранымен ашылды. «Аяла» әлеуметтік орталығының басшысы Болат Айтмұрзаев құттықтау сөз сөйлеп, Тәуелсіз Қазақстанда әлеуметтік мәртебесіне қарамастан барлық азаматтардың құқығы бірдей екенін атап өтті:

– Мемлекеттің басты байлығы – оның азаматтары, олардың жылы жүректері мен мықты болмысы. Баршаңызды ортақ мерекеміз – Республика күнімен құттықтаймын!», – деді орталық басшысы.

Мерекелік жиын орталық өнерпаздарының қатысуымен концерттік бағдарламаға ұласты. Кеш патриоттық «Атамекен» әнімен басталып, оны Аня Русакова, Бексұлтан Еркінбек, Данияр Мусин және

Борис Оборин бірге шырқады. Ал Дана Қисамедин мен Жансая Бисенғалиева «Қара жорға» мен «Ариран» билеп, көрермендердің ыстық ықыласына бөленді. Сонымен қатар, іс-шара барысында Отан тарихы мен мемлекеттік рәміздерге арналған танымдық викторина өткізіліп, белсене қатысқан тәрбиеленушілерге арнайы сыйлықтар табысталды. Іс-шараның маңызы туралы орталық басшысының орынбасары Әйгерім Сапиева былай деп бөлісті:

«Біздің орталық ерекшелігі бар жандармен жұмыс істейді. Олардың қоғамның толыққанды мүшесі болуына барлық мүмкіндікті жасаймыз. Мұндай шараларда олар өздерін өте еркін ұстайды. Республика күнін атап өту бізде дәстүрге айналған. Биыл бұл мерекені орталық пен тәрбиеленушілердің өз күшімен ұйымдастырдық. Тәрбиеленушілердің өзі белсене қатысқан соң мереке өте қызықты әрі әсерлі өтуде», – деді Әйгерім Сапиева.

«Аяла» әлеуметтік орталығы ерекше жандарды қоғамнан бөлектетпей, олардың әлеуметке белсене араласуына және өздерін еркін сезінуіне бұдан былай да жүйелі түрде жағдай жасай бермек.

Нұрлан СҮЙІН.

«ҚАРТТАР АЙЛЫҒЫ»

Қариясын қадірлеген ел

Бостандық ауданындағы «Белсенді ұзақ өмір сүру» орталығында мерекеге орай аға буын өкілдеріне арналған «Жасай бер, Қазақ елі!» атты салтанатты іс-шара өтті. Мерекелік жиынға орталықтың 100-ден астам зейнеткері қатысты.

Алматы қаласы «Белсенді ұзақ өмір сүру» орталығының директоры Сәуле Бекетаева қарияларды ұлттық мерекемен құттықтап, елдегі бейбітшілік пен келісімді сақтаудағы қоғамның тарихи рөліне тоқталды.

«Күшіміз – бірлігіміз бен бай тарихымызда. Ашаршылық пен соғыстың ең ауыр жылдарында ата-бабаларымыз осы қасиетті жерге батасын беріп, қаншалықты қиын болса да, басқаға қолұшын соза білді. Кәріс, түрік, шешен және өзге де ұлт өкілдері қазақ халқының бауырмалдығы мен қонақжайлылығын, өздері аш отырса да соңғы наны мен құртын бөліскен мәрттігін бүгінге дейін еске алады. Бүгінде біз ғажайып елде өмір сүріп жатырмыз және мемлекетіміздің жетістіктерін мақтан етуіміз керек. Баршаңызды Республика күнімен құттықтаймын!», – деді Сәуле Бекетаева.

Нұр ҚАЙЫР.

ҰЛТТЫҚ ҰЛАН

Қауіпсіздік қалқаны

Республика күні қарсаңында ҚР ІІМ Ұлттық ұланының Алматыдағы 3650 әскери бөлімінің аға сержанты Бекнар Жылқышпаев 2000-шы рет жауынгерлік қызметке түсті.

Ол маңызды мемлекеттік нысандарды күзететін бөлімде 20 жылға жуық уақыт бойы абыроймен қызмет етіп келеді.

Аға сержант Жылқышпаев әскери жолын қатардағы жауынгер болып бастаған. Жылдар бойы жинаған тәжірибесі мен кәсіби біліктілігінің арқасында бүгінде қарауыл бастығы қызметін атқарады.

Оның күнделікті міндеті – маңызды нысандардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қарауыл қызметінің талапқа сай орындалуын қадағалау.

Әскери қызметке жауапкершілікпен қарайтын аға сержант алты баланың әкесі. Қарасаз ауылының тумасы өлең жазып, ән айтуды да жанына серік еткен.

Айта кетейік, Ұлттық ұлан әскери қызметшілері патрульдік және қарауылдық қызметпен қатар, мемлекеттік маңызды нысандарды күзетуге де жұмылдырылады.

Ұландықтың мереке қарсаңындағы мерейлі жауынгерлік кезекшілігі – ел тыныштығын күзету жолында атқарған көп жылғы қызметтің елеулі көрсеткіші.

Нұржамал ӘЛІШ.

АЗАМАТТЫҚ БОРЫШ

305 СТУДЕНТ сержант атанды

Республика күні қарсаңында Алматыдағы Мұхамеджан Тынышбаев атындағы АЛТ университетінде әскери кафедрада білім алған студенттерге әскери билеттер табысталды. Бір жарым жылдық әскери дайындық бағдарламасын аяқтаған жастарға сержант әскери атағы берілді.

Салтанатты рәсімге университет басшылығы, әскери кафедра өкілдері, оқытушылар, студенттер мен Қарулы күштер қатысты. Жиында әскери дайындықтан өткен жастардың еңбегі аталып, оларға әскери билеттер тапсырылды.

АЛТ университетінде студенттер көлік және логистика, құрылыс, энергетика, ақпараттық технологиялар мен телекоммуникация, экономика және менеджмент бағыттары бойынша білім алады. Әскери кафедрада алған даярлықтары негізгі мамандықтарымен қатар қосымша әскери білім мен дағдыны меңгеруге мүмкіндік береді.

Әскери дайындық кафедрасының запастағы полковнигі, аға оқытушы Айдын Чунетовтің айтуынша, биыл 305 студент әскери билет алды. Олар бір жарым жыл бойы сержанттар құрамын даярлау бағдарламасы бойынша білім алып, әскери есептік мамандықты меңгерген.

– Бұл күн студенттеріміз үшін ерекше күн. Бір жарым жылдық дайындықтан өткен жастарға әскери билеттерін тапсырып, оларды жауынгерлер қатарына қосылудың өзіндік рәсімін өткізіп отырмыз. Студенттер қатарында әр курс студенттері, көбі колледжден кейінгі студенттер. Құжатта олардың әскери атағы – сержант, сондай-ақ

меңгерген әскери мамандығы көрсетіледі, – деді Айдын Чунетов.

Әскери билет – студенттердің әскери дайындық бағдарламасын аяқтағанын растайтын құжат. Ал әскери кафедрада оқу жастарға тәртіп пен жауапкершілікті үйреніп, ел алдындағы азаматтық міндетін тереңірек түсінуге жол ашады.

Аяжан СЕРІКҚЫЗЫ.
Сурет: автор.

НАУРЫЗБАЙ АУДАНЫ

Республика күні еліміздің егемендігін айшықтап, тәуелсіздік жолындағы тарихи қадамдарды ұлықтайтын, ұлттық рух пен елдік бірлікті дәріптейтін маңызды мереке. Осынау айтулы күнге орай Наурызбай ауданындағы Инновациялық шығармашылық орталығында мерекелік мәдени іс-шара ұйымдастырылып, тұрғындарға ерекше әсер сыйлады.

СИРЕК СӘЙКЕСТІК

РЕСПУБЛИКА КҮНІ ТУҒАН ДАНА

Дана – Т.Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясының Кино тарихы мен теориясы кафедрасының аға оқытушысы, кинотанушы, киносыншы. Қазір докторантурада оқып, бүгінгі қазақ киносының көркемдік ізденістері мен даму бағыттарын зерттеп жүр.

«Ғылыми зерттеулер де жүргіземін. Отандық және халықаралық кинофестивальдерге қатысып, сараптамалық жұмыстармен айналысамын. Ұстаздықтың да өз қызығы бар. Студенттермен бірге фильм талдап, пікір алмасқанда, өзің бұрын байқамаған қырларын ашасың. Бір фильмнен әр буынның әртүрлі ой түйетіні қызық. Ал кинотанушы үшін туындыға баға берумен қатар, оның көркемдік ерекшелігін, өз дәуірімен байланысын, кино тарихындағы орнын зерделеу маңызды», – дейді Дана.

Оның есімі мен өмірге келген күнінің өзіндік бір қызықты тарихы бар. 25 қазанмен тікелей байланысы болмаса да, атының қойылуы әулет ішінде ерекше оқиғаға айналған.

«Негізі анам маған Жұлдыз деген ат қойғысы келген екен. Алайда, дүниеге қыз келгенін естіген әжем қуанышы қойнына сыймай, атпен шауып келе жатып, «Қызымның аты Дана болады!» деп елге жар салыпты. Әжемнің аты Үміт еді. Ел-жұрт еркелетіп Үмітай дейтін. Қырық жасында жесір қалып, алты ұл, бір қызды бағып-қаққан қайратты кісі болатын. Өкінішке қарай, алақанына салып аялаған жалғыз қызы бойжеткен шағында сырқаттанып, өмірден озыпты. Кейін әке-шешемнің де тұңғыш қыздары шетінеп кет-

Туған күні Республика күнімен тұспа-тұс келетін жандардың бұл Ұлттық мерекеге деген көзқарасы да айрықша, танымдары да тереңірек болатындай. Ал 25 қазанның бір отбасында 3 бірдей қуаныштан хабар беретіні тіпті сирек кездесетін сәйкестік. Республика күні қарсаңында елмен бірге төл мерекесін де атап өтетін Дана Әмірбековамен аз-кем тілдесудің сәті түсті.

кен екен. Бәлкім, осы қайғылардың әсері болар, әжем қыз баланы ерекше қадірлейтін. Әпкем екеумізді төбесіне көтеріп, айтқанымызды екі етпей, бар мейірімін төкті. Ал мен туған 25 қазанның кейін еліміздің егемендік тарихындағы айтулы күнге айналуы өз алдына бір қызық сәйкестік. Әуелде бір әулеттің қуанышы болған күн кейін тұтас халықтың мерекесімен тоғысты. Мұны мен де жақсылыққа жоримын. Анамның Жұлдызы болмасам да, әжемнің Данасы болып өстім», – дейді кейіпкеріміз.

Оның отбасында 25 қазанның орны қашан да бөлек. Өйткені, бұл күн Дананың ғана емес, анасының да туған күні екен.

«Біздің шаңырақта бір күнге үш бірдей қуаныш сыйыпты. Бала күнімде 25 қазанды анам екеуміздің ғана мерекеміздей

көретінмін. Бүкіл ел демалып, тойлап жатқан соң, жұрттың бәрі біздің қуанышымызға ортақтасып жүргендей сезілетін. Бала көңіл ғой, соған мәз болатынбыз. Кейін Республика күні мерекелер қатарынан алынып тасталғанда, біртүрлі болып қалғаным рас. Бала күннен тойлап үйренген мерекен ғой. Дегенмен, ел тойламаса да, біздің үйде 25 қазан мерекесіз қалған емес», – дейді ол.

Кейін 2022 жылы ұлттық мереке мәртебесі қайта берілгенде, шын қуаныпты. Бала күнінде 25 қазан ең алдымен өзінің туған күні болса, бүгінде ол үшін Республика күнінің мәні әлдеқайда биік. 1990 жылы дәл осы күні қабылданған Мемлекеттік егемендік туралы декларация халқымыздың өз тағдырын өзі айқындауға жасаған маңызды қадамы болғанын айтады.

халықтың рухани мұрасын жаңғыртып, ел тарихы мен дәстүріне деген құрметті қалыптастырады, – деді аудан басшысы.

Осыдан соң аудан басшысы еліміздің дамуы жолында аянбай еңбек етіп жүрген жандарды құттықтап, оларға марапат тапсырды. Олардың қатарында «№207 мектеп-лицейінің» қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі Гүлжазира Ибадуллаева, «Оқушылардың инновациялық шығармашылық орталығының» қосымша білім беру педагогі Жанат Дәнебайқызы, Алматы қаласының «№36 қалалық емхана» меңгерушісі Гүлфарида Жұмабекқызы, «Халыққа қызмет көрсету» бойынша Наурызбай ауданы бөлімінің басшысы Ардақ Серіков, Алматы қаласы «Наурызбай ауданы әкімінің аппараты» кәсіпкерлікті және өнеркәсіпті дамыту жөніндегі бөлімінің бас инспекторы Жандос Әбішкенов, Наурызбай ауданының учаскелік полиция инспекторы Бақытбек Жидебаев, «Алматы Су» мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнының 1-санатты инженері Мұхтар Аманов, «BI Group» компаниясының жоба жетекшісінің орынбасары Бекзат Шеризатұлы, «Алатау Жарық Компаниясы» РЭС-3 шебері Еркеш

Тілеқұлы, Алматы қаласы «Наурызбай аудандық соты» әкімшісі басшысының орынбасары Жұлдыз Дәулетқұл сынды нағыз еңбек адамдары болды.

Кеш қонақтары мен аудан тұрғындары ҚР еңбек сіңірген қайраткері Болат Бөкеновтің орындауындағы Абайдың «Көзімнің қарасы», ҚР еңбек сіңірген қайраткері Жәмила Серкебаеваның орындауындағы Дәулеткерейдің «Көрғұлы», «Дала лирикасы» аспаптық композициясын, ҚР еңбек сіңірген қайраткері Гүлзат Даурбаеваның орындауындағы Н.Тілендиевтің «Кел еркем, Алатауыңа», Жұлдыз Байжұманың орындауындағы Л.Хамидидің «Жайлауым бақша жайнаған», Дияр Нұрсұлтановтың орындаған Жаяу Мұсаның «Ақ сиса», Н.Тілендиевтің «Саржайлау», Гаухар Жұмағұлова оркестрмен қосылып орындаған С.Бәйтеректің «Кішкентай» шығармасына зор ілтипат көрсетіп отырды. Наурызбай ауданында өткен мерекелік кеш ұлттық өнер мен елдік рухты тоғыстырып, Тәуелсіздік – елдігіміздің тірегі, бірлігіміздің белгісі екенін тағы да терең сезінуіне ықпал етті.

Рая ЕСКЕНДІР.
Сурет: Самат СЕРІКБАЙҰЛЫ

«Тәуелсіз елде өмір сүруді үйреншікті жағдайдай қабылдаймыз. Ал осы еркіндіктің ар жағында қаншама ұрпақтың арманы мен күресі жатыр. Өз жерінде еркін өмір сүріп, тілінді, тарихыңды, мәдениетіңді сақтап, өзге жұртпен терезең тең болудың қадірін ұмытпауымыз керек. Әрине, туған күнің әрқашан ыстық. Бірақ есейген сайын жеке қуаныштан елдің қуанышын жоғары қоя бастайды екенсің. Өйткені, адамның өз бақыты да елінің амандығымен баянды ғой», – дейді Дана.

Ал туған күнінің Республика күнімен сәйкес келуін ол өзіне өзгелерден артық міндет жүктейді деп есептемейді.

«Ел алдындағы жауапкершілік қай күні туғаныңа қарап өлшенбейді ғой. Әркімнің өз ісімен, еңбегімен елге тигізер пайдасы бар. Менің үлесім қазақ киносының тарихын зерттеу, бүгінгі туындыларын талдау, кейінгі буынға осы өнердің қадірін түсіндіру деп білемін. Тәуелсіздік алған соң өз тарихымызға өз көзімізбен қарап, бұрын айтылмаған шындықтарды экранға шығара бастадық. Сол мүмкіндіктің қадірін біліп, ұлттық киноның дамуына шамамыз келгенше қызмет етсек, соның өзі аз еңбек емес», – деді ол.

Алдағы 25 қазанда туған күнін отбасымен, жақындарының ортасында өткізуді жоспарлап отыр. Бір дастарқан басына жиналып, арқа-жарқа әңгімелесіп отырса, соның өзі жеткілікті екенін айтады.

«Еліме тілерім – тыныштық пен ынтымақ. Қазіргі алмағайып заманда бейбіт күннің қадірін бұрынғыдан да терең сезінесің. Әсіресе, балаларымыздың соғыс қасіретін көрмей, өз жерінде еркін өсіп, ана тілінде сөйлеп, тарихын танып, мәдениетін қадірлегенін қалаймын. Бізге дейінгі буын аңсаған азаттық балаларымыз үшін алаңсыз балалық шаққа, баянды болашаққа ұласса екен. Тәуелсіздіктің ең үлкен игілігі де сол емес пе? Ең бастысы, ел аман, жұрт тыныш болсын. Елдің амандығы әр шаңырақтың берекесі, әр отбасының бақыты ғой. Мен үшін бұдан асқан тілек жоқ», – деп тілегін білдірді кейіпкеріміз.

Гүлжанат СЕМБАЕВА.

М.ӘЛІМБАЕВ – 75

ҒАРЫШҚА ЖЕТКЕН ҚАЗАҚ КІЛЕМІ

Алматының Орталық көрме залында ҚР еңбек сіңірген мәдениет қайраткері, Қазақстан Суретшілер одағының мүшесі, өнертанушы, коллекционер Мұхамеджан Әлімбаевтың туғанына 75 жыл толуына орай коллекциялық көрме ашылды.

Еске алу көрмесінің салтанатты ашылу рәсімінде мәдениет қайраткерінің өмір жолы мен еңбектері туралы «Алыстан жеткен асылдар» атты екі томдық кітаптың таныстырылымы өтті. Жиынға М.Әлімбаевтың жары мен ұл-қыздары, әріптестері мен достары және белгілі этнограф ғалымдар қатысты.

Мұхамеджан Әлімбаев саналы ғұмырын қолөнер саласы мен ұлттық мұраны насихаттауға арнаған. Өнертанушы этнографиялық экспедициялар ұйымдастырып, елдің түкпір-түкпірінен құнды заттар жинады.

Ғалымның жеке коллекциясында мыңнан аса қолөнер жәдігері мұра болып қалды. Олардың арасында тоқыма, кесте, түсті металл, зергерлік және көркем ағаш бұйымдары бар. Экспозицияның ауқымды бөлігін тоқыма өнері құрайды. Мұнда XX ғасырдың екінші жартысындағы халық шеберлерінің қолынан шыққан түкті кілем үлгілері, тақыр кілемдердің «арабы» түрлері және бүгінде сирек кездесетін бағалы жәдігерге айналған алашалар қойылған. Көрменің тағы бір бөлігіне жез бен мыстан жасалған ыдыс-аяқтардан қойылса, жәдігерлер арасында М.Әлімбаевтың өзі жасаған авторлық әшекейлері, эскиздері мен киім үлгілері де кездеседі. Мұралардың бір бөлігі Ә.Қастеев атындағы музейдің қорында сақтаулы.

Көрмедегі ерекше жәдігер – қазақ қолөнер бұйымдары арасында алғаш рет ғарышта болған киіз кілемше. 1991 жылы Орталық музей басшылығының қолдауымен Мұхамеджан Қожахметұлы жасаған

эскизі негізінде, халық шеберлерінің көмегімен дайындалған бұл өнер туындысын ол ғарышқа ұшар алдында Тоқтар Дүбәкіровке сыйға тартқан екен. Оның қолынан шыққан туындылар Түркия, Америка Құрама Штаттары, Мәскеу қаласында өткен халықаралық көрмелерге қойылып, шетелдік қонақтардың да жоғары бағасына ие болған.

Салтанатты іс-шара аясында тұсауы кесілген «Алыстан жеткен асылдар» атты екі томдық кітап-жинаққа өнертанушының өмірі, баспасөз беттерінде жарық көрген мақалалары, сұхбаттары, суретшілер мен әртүрлі бұйымдар туралы эсселері және ол жайында жазылған естеліктер топтастырылған.

Өнертанушының ұлы Ғабит Мұхамед-

жанұлы әке арманының орындалғанын айтады:

«Әкемізден 57 жасында айырылып қалдық. Өкінішке қарай, 60 жас мерейтойында көрме ұйымдастырылып, кітабының тұсаукесерін өткізем деген арманы орындалмай қалды. Бүгін, міне, сол арманы жүзеге асып отыр. Ерекше атап өтетін жәдігеріміз – 1991 жылы Тоқтар Дүбәкіровпен бірге ғарышқа ұшқан кілемше. Ол кезде әлеуметтік желі мен заманауи ақпарат құралдары дамымағандықтан, бұл туралы көп жазылмай қалды. Келешек жастар қазақтың кілемі ғарышқа дейін барғанын білсін, көрсін деген мақсатпен осы жәдігерді көпшілікке ұсындық», – дейді ұлы.

Мәдениет қайраткері Еркін Нұрзахан да әріптесі әрі досы туралы жылы естеліктерін бөлісті.

«Мұхамеджан ортасында, достары мен әріптестері арасында әрдайым ақжарқын, абыройлы, жүрген жерін жайнаптып жіберетін әзіл-қалжыңы жарасқан, ойлы сөздерімен ерекшеленетін кең пейілді азамат еді. Көркемсурет училищесін тәмамдап, шығармашылық жолын бастаған кезден қазақтың төл қолөнерін, ұлттық мұраны қадірлеп, «Халықтың мұрасы – ғасырдан жеткен дүние, қолөнерді бағалап, жинақтауымыз керек» деп өтті. Оның өнерге, әдебиетке, мәдениетке қосқан үлесі орасан зор. Еңбектерін жинақтап, кітап шығаруды армандап кеткен еді. Оның артында қалған мол мұрасы мен қолжазбалары бүгінгі таңда отбасының, әсіресе, ұлы Ғабиттің ұйытқы болуымен қағазға түсіріліп, екі томдық кітап болып жарық көрді. Бүгінгі көрме мен жарық көрген бұл еңбек – асыл азаматтың жарқын бейнесі мен өшпес мұрасын ұрпаққа паш етер үлкен рухани жиын. Әке аманатын арқалап, мұрасын жинақтап, халыққа жеткізіп жүрген отбасына, балаларына алғысымыз шексіз», – деді Еркін Нұрзахан.

Гүлжанат СЕМБАЕВА.
Сурет: Қайрат ҚОНЫСБАЕВ.

«ALMATY PUPPET FESTIVAL – 2026»

ҒАЖАЙЫП КЕЙІПКЕРЛЕР ЖИНАЛДЫ

Халықаралық «Almaty Puppet Festival» қуыршақ театрларының фестивалі биыл Алматыда төртінші мәрте салтанат құруда. Алматы қаласы әкімдігінің қолдауымен, Мемлекеттік академиялық қуыршақ театрының ұйымдастыруымен өтіп жатқан өнер додасына бұл жолы 11 елден 14 театр ұжымы қатысуда.

түсті. Биылғы фестивальдің ерекшелігі – спектакльдермен қатар, кәсіби шығармашылық кездесулер мен тәжірибе алмасуға бағытталған іс-шаралар өтеді, – дейді Алмат Аманкелді.

Халықаралық IV «Almaty Puppet Festival – 2026» фестивалі кешінде Алматы қаласы Мәдениет басқармасының басшысы Данияр Әлиев, ақын, драматург, ҚР Мемлекеттік сыйлығының лауреаты Нұрлан Оразалин, актер, театр педагогі, Қазақстанның халық әртісі Тұңғышбай Жаманқұлов және театртанушы, М.Әуезов атындағы Қазақ ұлттық драма театрының директоры Еркін Жуасбек те лебізін арнады.

– Менің де бұрын осы Алматы Мемлекеттік академиялық қуыршақ театрына жетекшілік жасағаным бар. Сондықтан бүгінгідей тамашаға, жетістікке шын жүрегіммен қуаныштымын. Бүгінде біз интеллектуалдық даму дәуірінде өмір сүріп жатырмыз. Өнер де, оның ішінде қуыршақ театрлары да осы үдерістен қалыс қалмай, заман талабына сай, стилі мен көркемдік тілі де жаңарып, жаңа белестерге қадам басуда. Өнер адамды біріктіреді, рухани байытады, бір-бірімізді тереңірек түсінуге

мүмкіндік береді. Өнердің биігінен көріне беріңіздер, – деді Нұрлан Оразалин ықыласын білдіріп.

Фестивальдің бірінші күні Иранның «Deemak» театры – «Маршмэллоу», Түркияның «Карагөз» театры – «Әлем жұлдыздарының шоуы», ал М.Жангазиев атындағы Қырғыз мемлекеттік қуыршақ театры «Теңіз жағалай жүгірген тарғыл төбеті» спектакльдерін ұсынды.

Екінші күні Өзбекстанның Ферғана облыстық қуыршақ театры – «Чемодан», Молдованың «Izvorasul Vesel» қуыршақ театры – «Теңбілді ханшайым», Астана қаласы әкімдігінің Қуыршақ театры – «Қағазды жаңбыр», Әзербайжанның Гянджа мемлекеттік қуыршақ театры – «Етік киген мысық», Грузияның Александр Цуцунава атындағы кәсіби мемлекеттік драма театры «Ит» спектакльдерін сахналады.

Ал бүгін, яғни 23 қазанда Италияның Флоренция қаласындағы халықаралық театр орталығы «Жұлдызды жаңбырын», Ресейдің Татарстан Республикасындағы «Экият» татар мемлекеттік академиялық қуыршақ театры «Адәмнәрін», Қ.Жандарбеков атындағы Жетісай драма театры «Алқызыл гүлін», Екатеринбургтің «Тохот» театры «Аңдар детективін» ұсынады.

Ертең, яғни соңғы күні Францияның «Le Soleil des Abysses» театры «Рамаяна» спектаклін, Қостанай облыстық қуыршақ театры «Жындының жазбалары» спектаклін сахналайды. Қазылар алқасы фестивальге қатысушы спектакльдерді режиссерлік шешім, актерлік орындаушылық, қуыршақ жүргізу шеберлігі, сценография және көркемдік тұтастық тұрғысынан саралауда.

Нұржамал ӘЛІШ.
Сурет: Қайрат ҚОНЫСБАЕВ.

ҒЫЛЫМИ МОНОГРАФИЯ

ЖҮЙЕЛІ ЖҰМЫСТЫҢ ЖЕМІСІ

Ревматология саласында ауқымды еңбек жарық көрді

Алматыда орналасқан іргелі Кардиология және ішкі аурулар ғылыми-зерттеу институтында ревматология тақырыбында тағы бір ауқымды еңбектің тұсауы кесіліп, оқырман қауымға таныстырылды. Еңбек авторы – медицина ғылымдарының докторы, Денсаулық сақтау министрлігінің штаттан тыс бас ревматологы, KIA F3I Басқарма төрағасының терапиялық қызмет жөніндегі орынбасары, Қазақ ревматология алқасының төрағасы Ғалымжан Тоғызбаев.

Кітап «Ревматология. Жүйелі қызыл жегі. Жүйелі васкулиттер. Псориатикалық артрит» деп аталады. Бұл бұл кітап ревматология саласына қатысты осыған дейін жарық көрген еңбектің жалғасы.

Іс-шараны институттың Басқарма төрағасы Рүстем Төлеутаев құттықтау сөзімен ашты. Ол медицинадағы практика мен теорияны ұштастыра дамытуда осындай ғылыми басылымдардың маңызды екенін атап өтті.

«Ғылыми монографияны жазу – жүйелі жұмыстың, жинақталған клиникалық тәжірибенің және медициналық ғылым мен практикалық денсаулық сақтауды дамытуға деген ұмтылыстың нәтижесі. Бұл басылымның жүйелі аутоиммундық және қабыну ауруларын диагностикалау және емдеумен айналысатын мамандар үшін маңызы ерекше. Мұндай еңбектер кәсіби білімді насихаттауға, клиникалық тәжірибені жетілдіруге және сол тәжірибені жас дәрігерлерге жеткізуге ықпал етеді», – деді Рүстем Мұхтарұлы.

Монография ревматологиялық ауруларды дәлелді медицина қағидаттары негізінде диагностикалау мен емдеудің заманауи тәсілдеріне арналған.

Монография авторы Ғалымжан Тоғызбаев монографияның негізгі тұжырымдарын таныстырып, ғылыми жұмысының басты бағыттары туралы баяндады. Оның айтуынша, еңбек үш ірі ғылыми-практикалық блоктан тұрады. Онда дифференциалды диагностика алгоритмдері, ICAP зертханалық стандарты, инновациялық гендік-инженерлік биологиялық терапияның келешегі және тағы басқа өзекті мәселелер жан-жақты қамтылады.

Бұл тек теориялық еңбек қана емес, дәрігерлердің күнделікті жұмысына арналған практикалық құрал бола алады. Кітапта амбулаторлық чек-листтер, яғни пациентті қарап-тексерудің дайын алгоритмдері ұсынылады. Сондай-ақ үш деңгейлі маршрут, яғни Алғашқы медициналық-санитариялық көмек (1-деңгей) – Өңірлік орталықтар (2-деңгей) – Кар-

диология және ішкі аурулар ғылыми-зерттеулер институты (3-деңгей) арасындағы кешенді байланыс нақты көрсетілген.

Іс-шараға қатысушылар басылымның мазмұнымен танысып, пікір алмасты және медициналық мамандардың кәсіби құзыреттерін жетілдірудегі ғылыми әдебиеттің рөлін талқылады.

Жас дәрігерлер үшін мұндай басылымдардың маңызды екендігіне ерекше назар аударылды. Сарапшылар тәжірибелі мамандардың ғылыми еңбектерін зерделеу кәсіби ой-өрісті кеңейтуге, ауруларды диагностикалау мен емдеудің заманауи тәсілдерін меңгеруге, сондай-ақ медицинадағы ұрпақтар сабақтастығын нығайтуға мүмкіндік береді деді.

Ауқымды сараптамалық, зерттеу материалдарынан тұратын ғылыми еңбек ревматология, терапевтке, МСАК дәрігерлеріне, нефролог, невролог, дерматолог, кардиолог, гинеколог секілді сабақтас мамандарға, сондай-ақ медициналық жоғары оқу орындарының оқытушыларына, резиденттеріне мен студенттеріне арналған.

Құнды ғылыми кітап Денсаулық сақтау министрлігі «Кардиология және ішкі аурулар F3I» АҚ Ғылыми кеңесінің шешімімен бекітіліп, Мәскеудің беделді баспасынан басылып шықты.

Сурет: Самат СЕРІКБАЙҰЛЫ.

ЗАМАНАУИ ИННОВАЦИЯ

Робот отаға көмектесті

Алматы қаласының Онкология-Алық орталығында роботтан-дырылған хирургиялық жүйенің көмегімен өкпе қатерлі ісігіне екі күрделі операция жасалды. Әрбір операция шамамен, 2,5 сағатқа созылды.

Бұл – аталған орталық базасында өкпе кеселіне робот-ассистенттің көмегімен жасалған алғашқы оталар. Олар Онкологиялық орталықтың хирургтарымен бірлесіп, Харбин медициналық университетінің онкологиялық ауруханасының кеуде хирургиясы бөлімінің басшысы, Қытайдан келген профессор Сюй Шидунның қатысуымен халықаралық шеберлік сыныбы аясында орындалды. Шетелдік сарапшының медицина саласындағы тәжірибесі 35 жылдан асады. Ол кеуде қуысы ағзаларындағы ісіктерге қатысты 3 мыңнан астам операция жасаған.

Робот-ассистентті хирургия шағын тіліктер арқылы күрделі операциялар жасауға мүмкіндік береді. Бұл ретте операциялық аймақтың үш өлшемді (3D) кескіні мен жоғары дәлдіктегі құралдар қолданылады. Қарапайым тілмен түсіндірсек, хирург операция аймағын бірнеше есе үлкейтілген көлемді 3D-бейнеде көреді. Робот құралдары қолдың қимылын қайталайды, кез келген бұрышқа иіледі және дірілді толық жояды. Бұл күрделі операцияларды жоғары дәлдікпен жасауға мүмкіндік береді. Пациенттер аз қан жоғалтады, операциядан кейін аса ауырсынбайды, тезірек сауығып, ертерек үйіне шығады.

Шеберлік сабағы барысында орталық мамандары шетелдік сарапшымен бірге заманауи хирургиялық тәсілдерді, роботтандырылған операцияларға көрсетілімдерді және асқынулардың алдын алу мәселелерін талқылады.

Орталықта бұған дейін роботтың көмегімен құрсақ қуысы мен кіші жамбас ағзаларындағы ісіктерге қатысты 20-дан астам операция жасалған. Енді бұл бағыт кеуде қуысы ағзаларының онкологиялық ауруларын емдеу саласында да кеңейіп келеді.

Өкпе қатерлі ісігін емдеуде робот-ассистентті хирургияны енгізу Алматы қаласында жоғары технологиялық онкологиялық көмекті дамытуға жаңа мүмкіндіктер ашады деп отыр мамандар.

ОПЕРАЦИЯ

Кәсіби шеберлік

Алматы қалалық Адам ұрпағын Аәрбіту орталығының дәрігерлері тағы бір күрделі отаны сәтті жасап шықты. Яғни әйелдің кіші жамбас және құрсақ қуысынан жүктіліктің 39-40-шы аптасындай көлемдегі үлкен өскінді алып тастады.

Әйел осыдан бір жарым жыл бойы қарнының бірте-бірте ұлғайып келе жатқанын байқаған. Бірақ оны салмағым ар-

тып, семіріп келе жатырмын деп ойлаған. Уақыт өте іші шартия, тырсыып, ауырсыну, ыңғайсыздық және енгіту сезімі пайда болған.

УДЗ, КТ және МРТ-дан кейін дәрігерлер бүкіл іш қуысында өскін барын анықтады. Пациентті онкогинекологтар тексеріп, нәтижесінде ота жасау туралы шешімі қабылданды.

Операция кезінде мамандар әйелдің ішінен 7 литрге жуық сұйықтықты шығарып, салмағы шамамен, 3 кг мөлшеріндегі ісікті алып тастады. Қосымша қиындықты бұдан бұрын жасалған операциялардың салдарынан қалған дәнекерлер туғызды. Өскін гистологиялық зерттеуге жіберілді.

Барлық қиындықтарға қарамастан, операция сәтті өтті. Ең бастысы – дәрігерлер әйелдің репродуктивті органдарын сақтап қалған.

Бұл жағдай баршамызға дәрігерге уақытында барудың маңыздылығын еске салып тұр. Сондай-ақ қандайда бір жайсыздық сезілсе де дереу маманның алдынан табылған жөн.

ДӘРІГЕРЛІК КӨМЕК

«Ашық есік»

Алматы қалалық Ревматология Орталығында Дүниежүзілік артритпен күрес күніне орай «Ашық есік» күні өтті.

Іс-шараның негізгі мақсаты – ревматологиялық аурулардың алдын алу, оларды ерте диагностикалаудың маңыздылығын түсіндіру, халықтың денсаулыққа деген жауапкершілігін арттыру және тұрғындарға білікті медициналық көмек көрсету.

«Ашық есік» күні аясында орталыққа келген тұрғындар ревматолог-дәрігерлердің кеңесін алып, өздерін мазалаған

сұрақтарға жауап алды. Мамандар буын ауруларының алғашқы белгілеріне назар аударудың, дер кезінде дәрігерге қаралудың және қажетті тексерулерден өтудің маңыздылығын атап өтті.

– Артрит – буындардың қабынуымен сипатталатын аурулар тобы. Оның кейбір түрлері адамның қозғалыс белсенділігін шектеп, өмір сапасына кері әсер етуі мүмкін. Әсіресе, ревматоидты артрит кезінде ауруды ерте анықтап, емдеуді уақытында бастау маңызды. Бұл буындардың зақымдану қаупін азайтып, аурудың асқынуының алдын алуға көмектеседі, – дейді ревматолог-дәрігер, PhD Гүлжан Тримова.

Мамандардың айтуынша, буындардың ұзақ уақыт ауыруы, ісінуі, таңертеңгілік сіресуі және қозғалыстың шектелуі сияқты белгілерге бейжай қарауға болмайды. Мұндай жағдайларда өздігінен емделмей, дәрігердің көмегіне жүгіну қажет.

Алматы қалалық Ревматология орталығы мұндай «Ашық есік» күндерін жылына екі-үш рет ұйымдастырып отырады. Денсаулықты сақтау – дер кезінде жасалған қадамнан басталады.

Бетті әзірлеген
Нұржамал ӘЛІШ

ЖЕҢІЛ РЕЛЬСТЕГІ ЖАҢА КЕЗЕҢ

Мегаполистің әрбір қарбалас таңында жұмысқа асыққан жолаушылар үшін әр минут бағалы. Бірі аялдамада автобус күтеді, енді бірі кептелісте тұрып қалады. Қоғамдық көліктен түсіп, тағы бір автобусқа ауысатындар да аз емес. Осындай күнделікті көріністі өзгертуге тиіс жобалардың бірі – жеңіл рельсті көлік, яғни LRT. Қазір оның алғашқы рельстері Алматы көшелеріне төселіп жатыр. Алғашқы желі 2027 жылдың соңында іске қосылмақ. Бол-жамға сай тәулігіне 108 мыңға дейін жолаушы тасымалданады.

Жоба қалай жүріп жатыр?

Алматыда LRT құрылысы жаңа кезеңге өтті. Қыркүйектің ортасында Момышұлы көшесінде рельс төсеу басталып, қазан айының 19-ындағы ақпараттар бойынша, осы учаскеде екі шақырымнан астам жол төселген. Құрылыс басталғаннан кейін бірнеше ай бойы негізгі жұмыстардың бірі инженерлік желілерді қайта орналастыру болды. Себебі, болашақ көлік бағытының бойында су, кәріз, электр және басқа да коммуникациялар орналасқан. Оларды ретке келтірмей, рельс төсеуге кірісу мүмкін емес.

Учаске бастығы Мақсат Ассанди журналистерге берген сұхбатында рельс төсеу жұмысының ерекшелігін түсіндірген болатын. Оның айтуынша, әдетте бір рельстің ұзындығы 25 метр болады. Алайда, құрылыс қала ішінде жүргізіліп жатқандықтан, рельстер қажетті ұзымға келтіріліп, 12,5 метрлік бөліктермен төселеді. Бұл жұмысқа арнайы техника пайдаланылады.

Момышұлы көшесінде басталған жұмыс – бүкіл желінің шағын ғана бөлігі. Алғашқы кезеңде LRT желісінің ұзындығы 18,3 шақырым болады. Бағыт Алатау ауданындағы Индустриялық аймақтан басталып, Момышұлы көшесі, Төле би көшесі және Абылай хан даңғылы арқылы «Алматы-2» теміржол вокзалы маңындағы «Райымбек батыр» көлік ауыстырып міну торабына дейін жалғасады. Жоба бойынша 34 аялдама салу жоспарланған. Қала әкімдігінің мәліметінше, құрылысты 2027 жылдың соңына дейін аяқтау көзделіп отыр.

Жолаушылар ағыны

Болашақ жолаушылар ағынына қатысты болжамдар бойынша, сағатына шамамен, 6792 адам тасымалданады. Егер LRT тәулігіне 15-16 сағат жұмыс істесе, күндік жолаушылар ағыны 102–108 мың адамға жетуі мүмкін. Бұл қоғамдық көлік жүйесіне үлкен көмек болары анық. Алайда, бұл көрсеткіш әзірге болжам екенін ескерген жөн. Нақты жолаушылар саны көлік іске қосылғаннан кейінгі сұранысқа, қозғалыс кестесіне және желінің басқа қоғамдық көлік түрлерімен байланысына қарай айқындалады.

Жоба аясында 24 құрамды іске қосу жоспарланған. Әр құрам бес вагоннан

тұрады. Мамандардың мәліметінше, пойыздардың ең жоғары жылдамдығы сағатына 70 шақырымға жуық болады. Аялдамалардағы тоқтау уақытын есептегенде орташа жылдамдығы сағатына 30–35 шақырым шамасында болмақ.

Ыңғайлы жүйе

LRT-ның кәдімгі трамвайдан басты айырмашылығының бірі – әуе байланыс сымдарын пайдаланбайтын жүйе. Сонымен қатар, бағдаршамдарда пойыздың қозғалысына басымдық беру қарастырылған. Бұл шешімдер пойыздың қозғалысын тұрақтандыруға көмектесуі мүмкін. Алайда, оның Алматыдағы кептеліске нақты қаншалықты әсер ететінін тек көлік іске қосылғаннан кейін бағалауға болады.

LRT туралы әңгіме қозғалғанда алматылықтардың бәрі бірдей қуана қойған жоқ. Әлеуметтік желілерде жобаны қолдайтындар да, оның қажеттілігіне күмән келтіретіндер де бар. Кейбір қолданушылар бұрынғы трамвай жолдарының алынғанын еске алып, жаңа жобаны сол көлік түрінің қайта оралуына ұқсатқан. Басқалары құрылыс аяқталғанша жолдағы қолайсыздықтарға шыдауға тура келетінін айтты.

«Қазір ауданымызда LRT құрылысы жүріп жатқандықтан, бастапқыда біраз қолайсыздық болды. Ең бастысы, LRT құрылысы аяқталған соң, тұрғындарға сапалы әрі қолжетімді қызмет көрсетсе екен деймін. Қазір қаланың орталығына қатынау оңай емес. Автобустар лық толы, ал такси бағасы қымбат. Сондықтан LRT іске қосылса, жолға кететін уақытымызды едәуір үнемдей аламыз деп ойлаймын», – деді Гүлмира Толқынбай есімді Алатау ауданының тұрғыны.

LRT-ны қолдайтындардың басты үміті – жеке көлікке тәуелділікті азайту және қоғамдық көлікпен жүруді ыңғайлы ету. Негізгі көрсеткіш – тұрғындардың жолға жұмсайтын уақыты, қоғамдық көліктің қолжетімділігі және күнделікті қатынастың қаншалықты жеңілдегені. Әзірге белгілісі – алғашқы рельстер төселді, құрылыс жалғасып жатыр, ал қалалық билік желіні 2027 жылдың соңында пайдалануға беруді жоспарлап отыр.

Аяжан СЕРІКҚЫЗЫ.
Сурет: Самат ҚҰСАЙЫНОВ.

«ҚАСБЕТТЕН ҚАСБЕТКЕ» Жайлы қала келбеті қалыптасып келеді

Жер-жаһанның дамыған мегаполистерінде көшелерді кешенді көріктендіру жұмыстары «Қасбеттен қасбетке дейін» (Facade-to-Facade) қағидаты бойынша жүргізіледі. Бүгінде Алматы да осы халықаралық озық тәжірибені сәтті қолдануда.

Соның ішінде іргелі Бостандық ауданында ғимараттардың қасбетін жөндеу, шатырларды жаңарту, көшелерді абаттандыру және бірыңғай сәулеттік стиль қалыптастыру жұмыстары, әсіресе, биыл қарқын алды.

«Қасбеттен қасбетке дейін» қағидатының басты мақсаты – көшені тек көлік қозғалысына арналған кеңістік емес, адамдар жайлы өмір сүретін, жүретін, демалатын және эстетикалық жағынан тартымды қалалық орта ретінде қалыптастыру. Яғни оның мәні – ғимараттарды, тротуарларды, жолдарды, жасыл желектерді, жарықтандыруды және қоғамдық кеңістіктерді біртұтас жүйе ретінде жоспарлау. Қала билігі жүйелі қолға алған бұл тәсіл тұрғындар көңілінен де шығуда.

Биыл бұл жоба бойынша ауданда жалпы ұзындығы 32,9 шақырым болатын 9 негізгі көше-даңғылды (Розыбакиев, Сәтбаев, Жароков, Тимирязев, Жандосов, Абай, Бұқар жырау, Масаншы және Мүсірепов) жаңарту қолға алынған болатын. Басым бөлігі аяқталды.

Бостандық ауданының әкімі Азамат Қалдыбековтің айтуынша, 1-кезең аясында сәндік-әрлеу жұмыстары бойынша бастапқыда 66 көппәтерлі тұрғын үйдің қасбетін жаңарту жоспарланған екен. Бюджет қаражатын үнемдеу есебінен үйлердің саны 70-ке дейін ұлғайтылды.

Дәл қазір 59 үйде (84%) жұмыстар аяқталды. Қалған 11 үйде сәндік-әрлеу және қорытынды жұмыстар жалғасуда. Жалпы, 1-кезеңдегі жұмыстар осы қазан айының соңына дейін толық бітеді деген болжам бар.

Жөндеу барысында ғимараттардың қасбеттері бірыңғай дизайн-кодқа сәйкес үйлесімді түстерге боялып, ретсіз жарнамалар алынып, түнгі уақытта көз

тартатын, жарығы мол сәулеттік шамдар орнатылуда.

– Біз көшелерді үш өлшемді үлгіде жаңартып жатырмыз: жер астында ескі құбырларды ауыстырсақ, жер үстінде жаяу жүргіншілерге кедергісіз орта жасап, үйлердің қасбетін бірыңғай сәулеттік стильге келтіріп, түнгі сәнді шамдар орнатылуда. Қасбеттерді жаңарту – ғимараттардың сыртқы келбетін өзгертумен ғана шектелмейді. Бұл – Алматының сәулеттік келбетін жақсартуға, тұрғындарға қолайлы жағдай жасауға және ауданның тартымдылығын арттыруға қосылған үлес. Сонымен қатар, мердігерлердің жұмысы қатаң бақылауда.

Қасбеттерді жаңарту тұрғын үйдің нарықтық құнын арттырып, оны тұрғындар мен әлеуетті сатып алушылар үшін тартымды ете түседі.

Өйткені, біз өмір сүріп жатқан қала туралы жалпы әсер дәл осындай маңызды бөлшектерден қалыптасады, – дейді Азамат Қалдыбеков.

Бұдан бөлек, аталған көшелерде веложолдар мен қоғамдық көлікке арналған арнаулы жолақтар да пайда болуда. Мұның бәрі тұрғындардың қауіпсіз жүріп-тұруына, қыдырып, сейілдеуіне өте қолайлы. Бұл туралы тұрғындардың өздері де әлеуметтік желілерде ризашылығын жиі білдіріп жатады.

Біздің редакцияға таяу жердегі Абай даңғылы мен Масаншы көшесінің қиылысында жуырда ғана салынған гастронмиялық көшеде үнемі адам қарасы көп болатынын байқап жүрміз. Әсіресе жастар жағы бір-бірімен жарасымды әзілдесіп, бірі тәтті тоқашын тамсана жеп, енді бірі ыстық кофесін ұрттап қойып, қызу әңгіме-дүкен құрып отыр. Соңайда айналары күміс күлкіге толтырып балдырғандар да ойнап жүр. Күншуақта отырған апаны сөзге тарттық. Өзін Қарлығаш Сәрсекова деп таныстырған әйел сол маңда тұрады екен.

– Мен мына Абай жағында тұрамын. 52 жылдан бері алматылықпын. Немеремді жетектеп күнде осы гастронмиялық көшеге келемін. Өзі дәндеп алған, үйде отырғысы жоқ. Жан-жағың әдемі, тартымды. Қып-қызыл алма мүсінінің өзі жастық шағымызды еске түсіреді. Мынау заманауи орындықтардың өзі қандай әсем! Үлкен-кіші түгел сыйып отырады. Анау үйлердің қасбеті күні бүгінге дейін ескі заманның көзіндей болып еңсені басып тұратын. Қазір түгел ауыстырылған, бүгінгі заманға сай. Жаңаның аты – жаңа. Алматыға барлық әдемілікті тілеймін, – деді зейнеткер саналы ғұмырының осы шырайлы шаһармен байланысты екенін аңғартып.

Егер байқасаңыз, бүгінде Алматыға тілекші адам өте көп. Оларды көркем көшелерден, сәнді саябақтардан сіз де сөзсіз кездестіресіз. Өйткені, Алматы мен алматылықтар бірге дамып келеді.

Нұржамал ӘЛІШ.
Сурет: Самат СЕРІКБАЙҰЛЫ.

БІЗДІҢ МАҚТАНЫШЫМЫЗ

АЛМАТЫЛЫҚ ЧЕМПИОН БАЛА

Соңғы жылдары елімізде, әсіресе, Алматы қаласында үлкен теннис спортын дамытуға баса мән берілді. Метрополисте теннис алаңдары, жаттығу орталықтары мен түрлі кешендер үлкен тенниске қызығатын жастарға жол ашты. Міне, осы талпыныстың нәтижесі де жоқ емес. Алматылық 12 жастағы Мұстафа Есентайұлы халықаралық турнирде топ жарып, чемпион атанды.

Мұстафа Арменияның Цахкадзор қаласында 12–18 қазан аралығында өткен Karen Kureghyan Memorial Cup халықаралық жасөспірімдер теннис турнирі жүлдесін еншілеп қайтты. Қазақстандық жас спортшы Tennis Europe күнтізбесіндегі 12 жасқа дейінгі ұлдар арасындағы 2-санатты жарыста топ жарды.

Мұстафа қатысқан жарыс тартысты деңгейде өтті. Ол жекелей сында 1-орын, жұптық сында 2-орын иеленді. Жарыс барысында алматылық жеңімпаз әртүрлі елдерден келген қарсыластарымен кездесіп, өзінің шеберлігі мен жеңіске деген жігерін дәлелдеді.

Жекелей сайыстың ширек финалында жерлесіміз Максим Волошкомен кездесіп, 6:1, 6:2 есебімен жеңіске жетті. Жартылай финалда Марк Бондаревтен басым түсті, есеп – 7:5, 6:0. Жарыстың шешуші кездесуінде Есентайұлы Дмитрий Фазыловты 6:1, 4:6, 6:2 есебімен ұтып, турнир чемпионы атанды.

Ал топтық кезең жерлесіміздің дайындығы мен спорттық деңгейін сынаған нағыз шеберлік сайысы болды. Бұл кезеңде Мұстафа Молдова өкілі Доминик Андрейченкомен және Самвел Тадевосямен де кездесті. Жалпы турнирге Қазақстан, Молдова, Армения, Иран және Грузия елдерінің жас теннисшілері қатысты.

Алматылық чемпионның жаттықтырушысы Шохрух Гайратов өз шәкіртінің жеңіске жетеріне сенімді болғанын айтады. Оның айтуынша, Мұстафа тенниске 5 жасынан бастап жаттыға бастаған, әрі бар пейілімен осы спорт түріне берілген. Тынымсыз еңбек пен жаттығудан жан аямайтын шәкірті Армения жеріндегі турнирге үлкен сеніммен барған екен. Бұған дейін ол Алматы қаласындағы 12 жасқа дейінгі теннисшілер құрамасында болған.

Айта кеткен жөн, Мұстафа сынды спортқа құмар жас жеткіншектерге жол ашатын «Ала-

тау» теннис орталығы өткен жылы ғана қала күніне орай Алатау ауданында ашылған болатын. Ол қаладағы заманауи спорт кешендерінің бірі. Жоба Алматы қаласы әкімдігі мен Қазақстан теннис федерациясының қолдауымен жүзеге асырылды. Кешен жас спортшыларды даярлауға, тұрғындарды спортқа тартуға және республикалық әрі халықаралық жарыстар өткізуге мүмкіндік береді. Нысан қаланың спорттық инфрақұрылымының деңгейін көтеріп қана қоймай, сонымен қатар кәсіби теннисшілерді даярлау, халықаралық турнирлерді өткізіп, жастарды спортқа ынталандырып келеді.

Жалпы аумағы 5 мың шаршы метрден асатын орталықта 14 теннис корты бар. Оның төртеуі – жабық, қатты жабынды корт, төртеуі – ашық қатты жабынды корт, ал алтауы топырақ жабындысымен жабдықталған. Кешенде жаттығу залы, медициналық кабинет, конференц-зал және әкімшілік бөлім қарастырылған. Көрермендерге арналған трибуналар жабық алаңдарда 100 орынға, ашық корттарда 150 орынға есептелген. Орталық халықаралық теннис федерацияларының талаптарына сай жарыстар өткізуге қолайлы.

Аталған орталық кәсіби теннисшілермен қатар, тенниске қызығатын барлық жастағы

тұрғындарға арналған. Мұнда білікті жаттықтырушылардың жетекшілігімен жаттығу өткізуге, жас спортшылардың шеберлігін шыңдауға және түрлі деңгейдегі турнирлерге қатысуға жағдай жасалған. Әлеуметтік қолжетімділікке де назар аударылған: аз қамтылған отбасылардың балаларына тегін жаттығулар ұйымдастыру, көпбалалы отбасылар мен зейнеткерлерге жеңілдіктер беру көзделген. Сонымен қатар, кешенде инклюзивті теннисті дамытуға мүмкіндік қарастырылған.

ӘЛЕМ КУБОГЫ

СЕМСЕРМЕН ЖАЗЫЛҒАН ТАРИХ

Мароккода өткен Әлем кубогы кезеңінің жеңімпазы атанған Қазақстан құрамасы елге оралды. Спортшыларды Алматы әуежайында салтанатты қарсы алу рәсімі өтті. Касабланкадағы жарыста Қазақстан намысын Кирилл Проходов, Вадим Шарлаимов, Александр Федотов және Кирилл Павлов қорғаған болатын.

– Маусымдағы алғашқы Әлем кубогында жеңіске жетіп, әлемдік рейтингте бірінші орынға көтерілдік. Бұл – тарихта тұңғыш рет болып отыр. Тамаша жарыс өтті, жақсы нәтиже көрсеттік. Өз жұмысымызды жасап, бапкердің нұсқауларын орындадық, нәтижесінде – алтын медаль. Бұдан әрі де жұмыс істей береміз, жаттығуларды жалғастырамыз. Қазіргі басты мақсат – Олимпиада ойындарына іріктеу. Қараша айында Швейцарияда кезекті Әлем кубогы өтеді, артынша желтоқсанда да болады, – деді Вадим Шарлаимов.

Бұған дейін Президент Қасым-Жомарт Тоқаев Касабланкада өткен семсерлесу Әлем кубогы кезеңінің жеңімпазы атанған Қазақстан құрамасын құттықтады. Мемлекет басшысы спортшылар әлемнің ең айтулы додаларында Қазақстанның көк Туын желбірете беруіне тілектес екенін білдірді.

Айта кеткен жөн, Қазақстан ерлер құрамасы отандық семсерлесу тарихында тұңғыш рет Халықаралық семсерлесу федерациясының (FIE) әлемдік рейтингінде бірінші орынға көтерілді. Бұл тарихи жетістік кейінгі 12 ай ішіндегі ірі халықаралық жарыстардағы жеңістер сериясының нәтижесі. 2025 жылдың қараша айында команда Сауд

Арабиясының Ар-Рияд қаласында өткен Ислам ынтымақтастығы ойындарында жеңіске жетсе, 2026 жылдың маусымында Нью-Делиде (Үндістан) Азия чемпионаты атынып, шілдеде Гонконгта (ҚХР) әлем чемпионатының алтынын еншіледі. Ал қыркүйекте Айчи-Нагояда (Жапония) өткен Азия ойындарында топ жарды. Команда шың басына жету жолындағы шешуші қадамды 2026/27 жылғы маусымның ашылуы – Марокконың Касабланка қаласында өткен әлем кубогы кезеңінде алтын медаль жеңіп алу арқылы жасады.

Мароккода бас жүлдеге апарар жол Түркияны (45:20), Гонконгты (45:28) ойсырата жеңуден басталды. Ширек финалда қазақстандықтар тартысты бәсекеде Мысырды 45-39 есебімен ұтты. Жартылай финалда Қазақстан құрамасы Франциямен кездесті. Айқастың басынан бастап басымдыққа қол жеткізген спортшыларымыз басымдықты уысынан шығармай, 45-39 есебімен жеңіске жетті. Шешуші кездесудегі қарсылас Ресей болды. Қазақстандықтар айқас барысын бақылауда ұстап, әр кезеңде шағын басымдықты сақтап қалды және финалды 45-40 есебімен аяқтады. Көптеген жыл бойы ерлер арасындағы командалық сапы сайысында Франция, Италия, Мажарстан және Швейцария сияқты семсерлесу спорт түрінен танымал алпауыттар көш бастап келді. Азия елдері арасында бұған дейін тек Жапония мен Оңтүстік Корея ғана әлемдік рейтингтің шыңына көтерілген. Енді олардың қатарына тұңғыш рет осындай нәтижеге қол жеткізген Қазақстан қосылды.

Сурет: Самат СЕРІКБАЙҰЛЫ.

ALMATY OPEN ATP 250

ЖАҢАН НАЗАРЫН АУДАРҒАН ЖАРЫС

Үлкен теннистегі Алматының ашық турнирі – осы аптадағы басты спорттық мереке. «Алматы арена» спорт кешенінде өтіп жатқан Almaty Open ATP 250 халықаралық теннис турнирі 25 қазанға дейін жалғасақ. Жүлде қоры – 1 млн. 75 мың АҚШ доллары. Жекелей сынның жеңімпазы ATP рейтингінде 250 ұпайға ие болады.

Жеребе тарту рәсімінің нәтижесінде жекелей және жұптық сындағы алғашқы айналым матчтарының қарсыластары анықталған болатын. Турнирдің бірінші нөмірлі спортшысы ATP әлемдік рейтингінде 6-орында тұрған ресейлік Даниил Медведев атанды. Екінші нөмір италиялық Лучано Дардериге бұйырса, үшінші нөмірмен әлемдік рейтингте 22-орында тұрған Қазақстан ерлер құрамасының көшбасшысы Александр Бублик тіркелді. Сондай-ақ, үздік сегіздікке Андрей Рублев, Карен Хачанов, Томас Мартин Этчеверри, Стефанос Циципас және Тьяго Агустин Тиранте енді.

Александр Бублик турнирдегі өнерін екінші айналымнан бастады. Себебі, ол үздік төрт теннисшінің бірі ретінде бірінші айналымнан босатылды. Өзге қазақстандық теннисшілерге тоқталсақ, 25 жастағы Тимофей Скатов пен 18 жастағы Заңғар Нұрланұлы ұйымдастырушылардың арнайы шақырту арқылы турнирде өнер көрсетуге мүмкіндік алды. Негізгі кезеңдегі алғашқы кездесуінде Заңғар әлемдік рейтингте 72-орында тұрған чехиялық Томаш Махачпен кездесіп, оған есе жіберді. Дегенмен, бұл ойын жас спортшы үшін үлкен тәжірибе болды. Ал ATP рейтингінде 201-орында тұрған Тимофей Скатов әлемнің 64-ракеткасы, мажарстандық Фабиан Марожанға қарсы бақ сынады. Бұл ойында мажарстандық спортшы мықтырақ болды.

Ал турнирдің іріктеуіне қатысқан бірнеше қазақстандық теннисші негізгі кезеңге өте алмады. ATP әлемдік рейтингінде 503-орында тұрған 25 жастағы қазақстандық теннисші Бейбіт Жұқаев іріктеу жарысының бірінші айналымында әлемдік рейтингте 98-орында тұрған австралиялық Адам Уолтонға есе жіберді. Сонымен қатар, іріктеу кезеңінде ATP әлемдік рейтингінде 618-орында тұрған 18 жастағы қазақстандық теннисші Әмір Омарханов әлемдік рейтингте 137-орында тұрған жапониялық Рэй Сакамотомен жолықты. Кездесу екі сетке созылып, жапониялық теннисшінің 6:2, 6:1 есебімен жеңісімен аяқталды.

Алматы ашық турниріндегі ерекше сәттердің бірі – қазақстандық ардагер теннисші Михаил Кукушкиннің мансабын өз жерінде аяқтауы болды. Ол бірінші ойында әлемнің 133-ракеткасы, Грекия өкілі Стефанос Сакелларидисті 7:6, 7:6 есебімен жеңді. Кейін 38 жастағы отандасымыз грекиялық Стефанос Циципаспен жолықты. Бұл кездесуінде оның қарсыласының жолы болды. Ойыннан кейін Михаил Кукушкин ұзақ жылдар бойы өзіне қолдау көрсеткен жанкүйерлерімен туған елінде қоштасты.

Жұптық сында Қазақстан атынан бірнеше теннисші өнер көрсетті. Әмір Омарханов пен Бейбіт Жұқаев арнайы шақырту алып, бірінші айналымда бірінші нөмірмен тіркелген аустриялық Лукас Мидлер мен Нил Оберлайтнер жұбына қарсы ойнады. Тартысты өткен кездесу аустриялық теннисшілердің пайдасына 7:6, 7:6 есебімен аяқталды. Ел атынан Александр Бублик пен Заңғар Нұрланұлының жұбы да өнер көрсетті. Олар да арнайы шақыртуға ие болған. Алғашқы айналымда қазақстандық жұп Даниэль Цукерман мен Федерико Ромболи дуэтіне қарсы ойнады. 1 сағат 27 минутқа созылған кездесу америкалық-италиялық жұптың пайдасына шешілді – 3:6, 7:6 (7:5), 10:6.

Баспасөз мәслихатында Қазақстанның бірінші ракеткасы Александр Бублик Алматыда өтіп жатқан жарыстың өзі үшін маңызы айтып берді.

– Біз теннисті адамдар үшін ойнаймыз. Сондықтан балалар, федерация және жанкүйерлер үшін қолдан келгеннің бәрін жасаймын. Сол себепті, Алматыға ертерек келдім. Кезінде мен қолдауға және қамқорлық көрсететін адамдарға мұқтаж жас жігіт болдым. Қазақстан маған осының бәрін берді. Қазір Қазақстанға жиі келе алмасам да, әрдайым мақтанышпен ораламын. Жанкүйерлермен кездесіп, олармен байланыс орнатуға тырысамын, – деді Александр Бублик.

Айта кеткен жөн, Almaty Open – Орталық Азия мен ТМД елдеріндегі ATP 250 санатындағы жалғыз турнир. Жарыс жыл сайын әлемнің жетекші теннисшілерінің басын қосады. Турнир Алматы әкімдігінің қолдауымен ұйымдастырылып келеді.

Бетті әзірлеген
Досбол АТАЖАН.

ЖАЗЫЛ ДА, ҰТЫП АЛ!

Құрметті оқырмандар!

2027 жылға баспасөзге жазылу науқаны жүріп жатыр. «Almaty aqshamy» газетінің редакциясы газеттің тұрақты жазылушыларын, сондай-ақ жаңа жазылушыларды жыл сайынғы «Жазыл да, ұтып ал!» редакциялық конкурсына қатысуға шақырады. Көптеген бағалы сыйлықтар ұтысқа түседі!

Байқауға қалай қатысуға болады?

2027 жылға «Almaty aqshamy» газетіне бір жыл бойына жазылу қажет!

2026 жылдың 25 желтоқсанына дейін жазылу түбіртегінің көшірмесін конвертке «Жазыл да, ұтып ал!» белгісін қойып, редакцияға жолдау керек немесе жазылу түбіртегінің суретін мына WhatsApp-нөміріне 8 707 948 73 78 немесе almatyaqparat@gmail.com электронды мекенжайына жолдау қажет.

Редакция мекенжайы: 050022, Алматы қаласы, Шевченко көшесі, 100 (Сейфуллин көшесінің бұрышы).

Ескерту! Міндетті түрде өзінің аты-жөні, мекенжайы, ұялы байланыс немесе қалалық телефоны жазылу керек.

Қай жерде жазылуға болады?

Барлық почта бөлімшелерінде «Қазпочта» АҚ, «Агентство «Евразия пресс» ЖШС жазылуға болады.

Сондай-ақ, онлайн [Qazpost.kz](https://qazpost.kz) қосымшасы арқылы да жазылуға болады.

Қызмет тәулік бойы, 24/7 жұмыс істейді.

2027 ЖЫЛҒА БІР ЖЫЛҒА ЖАЗЫЛУ БАҒАСЫ:

Жеке жазылушылар үшін (жазылу индексі 65503) – 10499,64 теңге.

Жеңілдікпен ҰОС қатысушылар, зейнеткерлер, мүгедектер мен көпбалалы аналар үшін (жазылу индексі 95503) – 7859,64 теңге.

Тек бір жылға жазылған жазылушылар қатысады!

Ұтыс ойынын өткізу бойынша қосымша хабарлаймыз. Ұтыс ойыны «Almaty aqshamy» газетінің редакциясында байқау комиссиясы мүшелерінің және тәуелсіз байқаушылардың қатысуымен өтеді. Ұтыс ойыны жеңімпаздарының аты-жөндері таяу арадағы газет нөмірінде жарияланатын болады.

Құрметті жазылушылар, сәттілік тілейміз!

Анықтама бойынша: 8 (727) 248-49-55, 8 707 948 73 78.

Алматы қаласының Бостандық аудандық сотында Алматы қаласы, «Орбита-3» шағынауданы, 37-үй, 53-пәтер мекенжайында тұратын Певнев Олег Владимировичтің 1946 жылғы 22 сәуірде туған Певнев Владимир Георгиевичті қайтыс болды деп жариялау туралы арызы бойынша азаматтық іс қозғалды. Певнев Владимир Георгиевичтің соңғы тұрған мекенжайы: Алматы қаласы, Нестеров көшесі, 1-үй, 2-пәтер.

Певнев Владимир Георгиевичтің қай жерде екені туралы қандай да бір мәлімет білетін барлық тұлғалардан осы хабарландыру жарияланған күннен бастап үш ай мерзімі ішінде Алматы қаласы, «Орбита-2» шағынауданы, 20 А үй мекенжайы бойынша Алматы қаласының Бостандық аудандық сотына хабарлауды сұраймыз.

Тел.: 8 705 773 56 36.

«ҚАРТТАР АЙЛЫҒЫ»

Қариясын құрметтеп, Күлкенін сыйлаған халықтың ұрпағы үшін аға буынға қамқорлық көрсету – ұрпақ сабақтастығын жалғайтын ізгі дәстүр. Қазір елімізде қазыналы қарттарға құрмет көрсету айлығы өтіп жатыр. Осыған орай Алматының барлық ауданында игі бастамалар қолға алынып, мерекелік кездесулер мен қайырымдылық шаралары ұйымдастырылуда. Солардың бірі – Бостандық ауданында өткен «Алтын жүрек» атты қайырымдылық іс-шарасы болды.

Ізгі бастаманы Айнұр Қарақұлова басшылық ететін №51 мектеп-гимназияның оқушылары ұйымдастырды. Мектеп Парламентінің 10-сынып оқушылары, еріктілер клубының мүшелері және басқа да оқушылар Паллиативтік көмек көрсету ауруханасына барып, ем қабылдап жатқан қариялардың көңілін көтерді. Олар ақ жаулықты әжелер мен ақ сақалды аталарға арнайы сыйлықтар табыстап, мерекелік көңіл күй сыйлады.

Кездесу барысында оқушылар дайындаған концерттік бағдарлама ұсынылды. Бірі әуелете ән салса, енді бірі мың бұрала би биледі. Домбырамен күй тартқан өнерпаздар да жиналғандардың ықыласына бөленді. Жас ұрпақтың өнері мен шынайы ықыласы қарияларға қуаныш сыйлап, жүздеріне күлкі ұялатты.

Қарияларға қуаныш сыйлады

Іс-шара соңында қариялар балалардың өнеріне ризашылықтарын білдіріп, осындай игі бастамаға ұйытқы болған ұйымдастырушыларға алғыстарын айтты. Өйткені, кейде адамға ең керегі – қымбат сыйлық емес, көңіл бөліп, халін сұрайтын жанның жанында болуы. Жылы сөз бен шынайы ықыластың өзі үлкен демеу бола алады.

«Алтын жүрек» қайырымдылық шарасы жас ұрпаққа мейірімділік пен жанашырлықтың мәнін ұғындырып, үлкенге құрмет көрсетудің маңызын тағы бір мәрте аңғартты. Қарияларға қамқорлық жасау – бір аймен шектелетін міндет емес, күнделікті өмірдегі адамгершілік ұстаным. Осындай игі істер арқылы ұрпақтар арасындағы байланыс нығайып, ізгілік пен сыйластықтың өнегесі жалғаса береді.

Рая ЕСКЕНДІР.

ГАЗ ЖӘНЕ ОНЫ ПАЙДАЛАНУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Тыйым салынады:

- пешті пайдалануға балаларды және өз ісіне жауап бере алмайтын, пешті пайдалану ережелерін білмейтін өзге адамдарды жақындатуға
- пеш қондырғыларына өз еркімен өзгеріс енгізуге және жөндеуге
- бекітістің иінтірегін клапан батырмасына күштеп тартуға, себебі бұл қауіпсіздік автоматикасын істен шығарып, қайғылы оқиғаларға себеп болады
- газ плиталарын үйді жылыту үшін қолдануға
- желкөз және желдеткіш каналдар жабық тұрған кезде, қаланған кірпіштердің тұтастығы бұзылғанда, сылақ жарылғанда және мұржадан түтін тартпағанда пештерді пайдалануға
- газ жабдықтары орнатылған бөлмелерде ұйықтауға және демалуға
- жанарғыны өз еркімен бұзып, қайта орнатуға
- қолдан жасалған пештерді өз күшімен орнатуға, пайдалануға

Газ тұтыну жабдықтарын пайдалану кезінде газдан ажырату автоматикасымен табиғи және тұншықтыру газдың шығуын сезетін сигнал берушілерді орнатыңыздар.

ЕСТЕН ШЫҒАРМАҢЫЗДАР!

Жарылыс немесе өртке себеп болған газ жабдықтарын пайдаланудың қауіпсіздік ережелерін сақтамау іс барысындағы заң бойынша жауапкершілікке тартуға негіз болады!

ПӘТЕРДЕ ГАЗ ИІСІ СЕЗІЛСЕ:

1. Жедел түрде барлық газ крандарын жабу керек.
2. Бөлмені желдету керек.
3. Ашық отты, электр құралдарын пайдалануға тыйым салынады.
4. 104 телефоны бойынша апат қызметін шақыру керек.

ТҰНШЫҚТЫРҒЫШ ГАЗБЕН УЛАНУ БЕЛГІЛЕРІ (СО көлемі)

0,08% Жеңіл Бас ауру, тұншығу, бас айналу, кеуденің ауруы, құрғақ жөтел, жүректің айнуы, құсу, түрлі елестер, қан қысымының көтерілуі	0,32% деңгей Орташа Қозғалудың қиындауы, естен тану	1,2% жоғары Ауыр Ауа жұтқаннан кейін естен тану, сіңірдің тартылуы, тыныс алудың бұзылуы (адам 3 минутқа жетпей көз жұмады)

- Дәрігер шақыру.

- Дәрігер келгенге дейін: жеңіл уланған жағдайда мүсәтір спиртің иіскетіп, кофе немесе қызыл шай ішкізу керек.

- Уланған жағдайда далаға шығару керек. Еркін тыныстауға кедергі келтіретін киімді шешіп, жайлы жерге жатқызу керек. Қажет болса қолдан дем алдыру қажет.

ГАЗ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТЕЛЕФОНЫ

104

Бас директордың міндетін уақытша атқарушы
Абдухалил ЖАЛИЛОВ
тел.: 248-64-04.

Қабылдау бөлмесі:
тел.: 248-60-08.

E-mail:
almatyaqparat@gmail.com

Бас редактор –
Есхат БОЖАН

Жауапты хатшы –
Құралай ИМАНБЕКҚЫЗЫ

Ақпараттық-талдау бөлімінің редакторы –
Рая ЕСКЕНДІР

Саясат және экономика бөлімінің редакторы –
Нұржамал ӘЛІШ

Цифрлық инфрақұрылым және кері байланыс бөлімінің редакторы –
Гүлжанат СЕМБАЕВА

Коммерциялық директор –
Куаныш ДЮСКАЛИЕВ
тел.: 248-49-55. E-mail:
rekalmatyaqparat@gmail.com

Жарнама және тарату бөлімі. E-mail:
rekalmatyaqparat@gmail.com
тел.: 248-49-55.
8 707 948 73 78

Шығармашылық даму жөніндегі кеңес

Кеңес төрағасы –
Олжас СҮЛЕЙМЕНОВ

Кеңес мүшелері:
Сағымбай ҚОЗЫБАЕВ, Сейітқазы МАТАЕВ, Валерий ЖАНДӘУЛЕТОВ

ГАЗЕТТІ ЖЕТКІЗУ БОЙЫНША ШАҒЫМДАР БОЛСА... «Қазпошта» АҚ Алматы почтаамтына:

8 777 078 53 48, 8 747 204 19 70 (WhatsApp) телефоны арқылы сағат 9.00-ден 18.00-ге дейін хабарласыңыз

ALMATY AQSHAMY

Республикаға тарайтын қоғамдық-саяси қалалық басылым.

Меншік иесі:
«Almaty Aqparat» ЖШС.
E-mail:
almatyaqparat@gmail.com
Мекенжайымыз:
Индекс: 050022.
Шевченко көшесі, 106 А.

Газет аптасына 2 рет, сейсенбі және жұма күндері шығарылады. Нөмірдің таралымы – 10 360 дана (жұма)

Кезекші редактор – Гүлжанат СЕМБАЕВА

Газет «Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің Ақпарат комитеті» республикалық мемлекеттік мекемесінде тіркелген.
Тіркеу туралы № KZ51VPY00150334 куәлігі 26.05.2026 жылы берілген.

Газет «Almaty aqshamy»-ның компьютер орталығында теріліп, беттелді. Суреттердің сапасына редакция жауапты. Жарнама мәтініне жарнама беруші жауап береді. Автордың мақалалары редакция көзқарасын білдірмейді. Газет «Алматы-болашақ» АҚ-да басылды. 050026, Алматы қаласы, Мұқанов көшесі, 223 В. Тел.: 8 (727) 378-40-08, 378-42-00. Оффсеттік басылым, көлемі 2 баспа табақ.

«Almaty aqshamy» газеті «AIR ASTANA» әуе компаниясының бизнес-класс бортында және «Жолаушылар тасымалы» АҚ пойыздарындағы жолаушыларға қолжетімді.

ЖҰМАНЫҢ ЖҮГІ

ЖОЛДАҒЫ ЖАҢА ЕСІМ

Qajet-ке қандай қолдау қажет?

Соңғы уақытта отандық Qajet Таксі платформасы такси нарығында өз орнын табуға талпынып жатыр. Қызметтің қазақша тариф атаулары, жүргізушілерден комиссия алмау жоспары және жергілікті өнім ретінде ұсынылуы жұрт назарын аударды. Алайда, жаңа сервистің бәсекеге қабілетті болуы үшін ұлттық атау мен қолжетімді баға жеткіліксіз. Жүргізушіге тиімді шарт, жолаушыға ыңғайлы қосымша және тұрақты қызмет сапасы да маңызды.

«Жай такси», «Жайлы такси» және «Сән такси» деп аталатын Qajet Таксі қосымшасындағы тариф атаулары сервистің көркін ашқанымен, пайдаланушыға, әуелі, көліктің уақытында келуі, сапар бағасының қолжетімділігі және тапсырыстың кедергісіз орындалуы қажет.

Жүргізушіні тарта ала ма?

Qajet Таксі негізін қалаушылардың бірі Думан Бақыткелді сервистің бастапқы ке-

зеңінде жүргізушілерден комиссия алмау жоспары бар екенін айтқан. Оның сөзінше, жолаушы мен жүргізуші төлемді өзара тікелей жүзеге асырады. Кейін платформа тұрақты жұмыс істеп, пайдаланушылар саны артқан жағдайда айлық немесе жылдық жазылым жүйесіне көшу қарастырылуы мүмкін.

«Жобаның бастапқы кезеңінде жүргізушілерден комиссия алмауды жоспарлап отырмыз. Жолаушы мен жүргізуші төлемді өзара тікелей жүзеге асырады. Кейін сервис тұрақты жұмыс істеп, пайдаланушылар саны артқан жағдайда айлық немесе жылдық жазылым жүйесіне көшуді қарастырамыз. Бұл жүргізушіге әр сапардан түскен табысын пайыздық комиссиясыз сақтауға мүмкіндік береді», – дейді Думан Бақыткелді.

Комиссия алмау жүргізушілер үшін тиімді ұсыныс болуы мүмкін. Бірақ такси нарығында жүргізушіні тарту мен оны платформада тұрақты ұстап қалудың айырмашылығы бар. Жүргізуші үшін тапсырыстың саны, бос жүретін уақыт, жанармай шығыны және күнделікті табыс көлемі де маңызды.

Қаржы сарапшысы Айбар Олжайдың пікірінше, Qajet-тің Алматыдағы такси

нарығының 10 пайызын иеленуге мүмкіндігі бар. Алайда, бұл мақсатқа жету үшін сервистің экономикалық артықшылығын дәлелдеуі қажет. Қалыптасқан платформалардың бәсекелік басымдығы тек танымал атауында емес. Олардың пайдаланушылар базасы, жүргізушілер желісі, тапсырысты бөлу алгоритмдері мен қалыптасқан қызмет көрсету жүйесі бар. Сондықтан жаңа сервис үшін төмен баға ұсынумен шектелмей, жүргізушілер мен жолаушыларды тұрақты пайдаланушыға айналдыру маңызды.

Алматыдағы такси қызметтерінің 2025 жылғы жалпы кірісі 47,4 млрд. теңге болса, оның 10 пайызы шамамен, 4,74 млрд. теңгеге тең. Бірақ бұл – ықтимал нарықтық үлеске негізделген есеп қана. Оны Qajet-тің нақты табысы немесе қол жеткізген нәтижесі деп қарастыруға болмайды.

Нарықтағы бәсеке қатаң

Qajet Таксі туралы пікірлер әлеуметтік желіде де талқыланып жатыр. Threads желісінде Асылхан Сағымбай есімді оқырман отандық өнімнің пайда болуын құптай отырып, сервистің қазіргі мүмкіндіктеріне сын айтты.

«Қазақ өнімі шыққаны дұрыс. Бірақ әлі де Qajet – шикі, піспеген өнім. Мүмкін, уақыт пен қаржы келгенде дамитын шығар деген үлкен үміт бар», – деп жазды ол. Оның айтуынша, Yandex-тің бәсекелік артықшылықтарының бірі – жүргізушілерге арналған бонус жүйесі. Ал Qajet-те әзірге мұндай ынталандыру тетіктері жеткіліксіз деп санайды. Сын авторы жолаушының сұранысына да назар аударыпты. Оның пікірінше, пайдаланушы үшін көліктің тез келуі, картада мекенжайдың дұрыс көрсетілуі, бонус жүйесі мен төлемнің ыңғайлылығы маңызды.

Жаңа сервистің алдында тұрған тағы бір міндет – техникалық тұрақтылық. Qajet-ке қатысты жарияланымдарда кейбір пайдаланушылар жүргізуші табу қиындығы мен көліктің келу уақытын болжаудағы дәлсіздікке байланысты шағым айтқан. Мұндай мәселелер барлық сапарда кездеседі деп айтуға негіз жоқ, алайда алғашқы пайдаланушылардың тәжірибесі платформаның беделіне әсер етуі мүмкін.

Күні кеше Qajet Таксі өкілдері Қазақстан Республикасының Жасанды интеллект және цифрлық даму министрі Жаслан Мәдиевпен кездесті. Думан Бақыткелдінің айтуынша, олар министрлік шақыруымен Үкімет үйіне барған. Кездесуде сервистің мәселелері талқыланып, бірқатар маңызды сұрақ жауапты тұлғаларға тапсырылған. Дегенмен, бұл кездесудің нәтижесінде Qajet-ке қандай нақты көмек көрсетілетіні, мемлекеттік қаржыландыру немесе арнайы қолдау тетіктері қарастырылып-қарастырылмағаны әзірге белгісіз.

Такси қызметі – пайдаланушының сенімі мен күнделікті тәжірибесіне тікелей тәуелді нарық. Жолаушы үшін көліктің қанша минутта келетіні, сапар бағасы, қауіпсіздік және төлемнің ыңғайлылығы маңызды болса, жүргізуші үшін тапсырыстың тұрақтылығы мен таза табыс көлемі шешуші рөл атқарады. Qajet Таксі-дің отандық жоба болуы және қазақ тіліндегі тарифтерді ұсынуы – назар аударуға тұрарлық әрі қолдау табуы керек бастама. Демек, «Қажет» такси нарығында өз орнын таба ала ма деген сұрақтың жауабы әзірге ашық.

Дана САДЫРҚАН.

Карикатура: Фалым СМАҒҰЛҰЛЫ.

ҚАЛА КЕЛБЕТІ

МЕРЕКЕГЕ ТАРТУ

Наурызбай ауданында саябақ ашылды

Республика күні қарсаңында Alem Park аттракциондар саябағының жанынан бір гектарлық жасыл аймақ пайдалануға берілді. Мұнда серуендеуге, балалармен демалуға және бос уақытты таза ауада өткізуге жағдай жасалған.

Қалада жаңа ғимараттар мен жолдар салынып жатқанда, тұрғындар үшін тынығып, серуендейтін жасыл аймақтардың да маңызы зор. Әсіресе, балаларын ойнатып, кешкі уақытта таза ауада жүргісі келетін отбасыларға мұндай орындар қажет. Республика күні қарсаңында Алматының Наурызбай ауданында тағы бір саябақ ашылып, тұрғындар игілігіне берілді. Саябақтың ашылуы ауданның қоғамдық демалыс орындарын көбейтіп қана қоймай, тұрғындардың бос уақытын жақын маңда өткізуіне мүмкіндік береді.

Жаңа саябақтың басты ерекшелігі – аумақты көгалдандыруға басымдық берілуі. Мұнда 200 ірі ағаш, 85 қылқан жапырақты ағаш, 30 мыңға жуық бұта және 1,5 мың түп раушан гүлі отырғызылған. Түрлі өсімдік пен гүл саябақтың көркін келтіріп,

серуендеуге қолайлы орта қалыптастырады. Жасыл желекті отырғызумен қатар, оны күтіп-баптау мәселесі де ескерілген. Атап айтқанда, өсімдіктерді уақытылы суару үшін автоматтандырылған суару жүйесі іске қосылды. Бұл ағаштар мен бұталардың күтімін жеңілдетіп, жасыл аймақтың жайқалып өсуіне жағдай жасайды. Қалалық ортада көгалдандырылған аумақтардың көбеюі тұрғындардың демалысына ғана емес, ауданның жалпы келбетіне де әсер етеді. Ағаштар мен бұталар өскен сайын саябақтың жасыл желегі қалыптасып, бұл жер серуендеуге қолайлы орынға айнала түседі.

Саябақ аумағында жаяу жүргіншілерге арналған жолдар салынып, орындықтар мен жарықтандыру шамдары орнатылған. Сонымен қатар, субұрқак, «Отбасы» композициясы, перголалар және балалар ойын алаңы қарастырылған. Ал кешкі уақытта жарықтандыру жүйесі саябақта серуендеуге қолайлы жағдай жасайды. Перголалар демалыс кезінде көлеңкеде отыруға мүмкіндік береді. Жаңа саябақтың ашылуы, әсіресе, отбасымен уақыт өткізетін тұрғындар үшін маңызды. Демалыс күндері арнайы алысқа бармай-ақ, үй маңында серуендеп, балалармен бірге таза ауада болуға мүмкіндік туады.

– Біздің бұл ауданға көшіп келгенімізге көп бола қойған жоқ. Дегенмен, күнделікті тіршілікке қолайлы, тыныш аудан екен. Жаңа саябақтың ашылғаны біз үшін жақсы жаңалық болды. Серуендеу үшін қаланың басқа шетіне баратынбыз, енді үйге жақын жерде демалып, балалардың ойнауына мүмкіндік бар. Мұндай демалыс орындары тұрғындарға өте қажет деп ойлаймын», – дейді «Шұғыла» шағынауданының тұрғыны Дильара Есбергенова.

Наурызбай ауданында тұратын тұрғындар үшін мұндай қоғамдық кеңістіктер күнделікті өмірдің қолайлылығын арттырады. Саябақтың ашылуы – ауданның

қоғамдық инфрақұрылымын толықтыруға бағытталған жұмыстардың бірі. Мұндай орындар тұрғындардың бос уақытын тиімді өткізуіне жағдай жасап, әртүрлі жастағы адамдардың бас қосатын ортақ кеңістігіне айнала алады. Дегенмен, саябақтың жайлы болуы оның ашылуымен ғана шектелмейді. Аумақты таза ұстау, ағаштар мен гүлдерді күтіп-баптау, балалар ойын алаңы мен жарықтандыру жүйесінің дұрыс жұмыс істеуін қамтамасыз ету де маңызды. Өйткені, қоғамдық кеңістіктің сапасы оны салумен қатар, кейінгі күтіміне де байланысты.

Аяжан СЕРІКҚЫЗЫ.

ГАЗЕТИМІЗДІҢ КЕЛЕСІ САНЫ 30 ҚАЗАН, ЖҰМА КҮНІ ШЫҒАДЫ.

ВАЛЮТА
БАҒАМДАРЫ

€ EUR/KZT 503,83 теңге

\$ USD/KZT 448,61 теңге

₽ RUB/KZT 5,48 теңге

¥ CNY/KZT 67,2 теңге